

Tämä on päätöksen verkkoversio, jossa on otettu huomioon henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojasta siten, että päätöksestä on poistettu valittajina olevien yksityisten henkilöiden nimet.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen
19.10.2015

DNr:o

YM3/5222/2014

ASIA

Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavan vahvistaminen

VAHVISTETTAVAKSI SAATETTU PÄÄTÖS

Etelä-Karjalan liiton maakuntavaltuuston päätös 24.2.2014 Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavan hyväksymisestä ja voimassa olevan maakuntakaavan (2011) merkintöjen kumoamisesta.

KAAVAN SISÄLTÖ

Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavassa käsitellään pääosin kauppaa. Kaavassa esitetään kaupallisten palvelujen kokonaisratkaisu ja määritellään vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittuminen ja mitoitus. Kaupan lisäksi kaavassa käsitellään matkailua, elinkeinoja ja liikennettä.

LAUSUNNOT

Puolustusministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ovat antaneet maakuntakaavasta lausunnon.

Lisäksi sisäministeriölle sekä työ- ja elinkeinoministeriölle on varattu tilaisuus lausunnon antamiseen.

Kaavasta on antanut lausuntonsa myös Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Puolustusministeriöllä, valtiovarainministeriöllä, maa- ja metsätalousministeriöllä sekä sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa vaihemaakuntakaavasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö puoltaa kaavan vahvistamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö viittaa lausuntoonsa liittämään Museoviraston lausuntoon.

Kaavan valmistelun aikana on tarkasteltu vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kulttuurimaisemaan. Kuvauksia ja suunnittelumääräyksiä on täydennetty valmistelun aikana Museoviraston esittämällä tavalla. Kaavamääräykset koskevat riittävän selkeästi ja yksiselitteisesti myös kulttuuriympäristöä. Maakuntakaavan sisältövaatimukset ja kulttuuriympäristöä koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettu kaavassa huomioon.

Kaavatyön aikana Museovirasto on kaavan osallisena ja lausunnonantajana käsitellyt kaavan vaikutuksia arkeologisen kulttuuriperintöön, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja kulttuuri- maisemaan. Vaihemaakuntakaavan informaatioissa ja ohjausvaikutuksessa kulttuuriympäristön kannalta nähtiin valmistelun aikana täydennettävää, kuten esimerkiksi sen toteaminen, että tarkastelluilta maankäyttöalueilta tunnetaan muinaisjäännöksiä. Lisäksi Museovirasto kiinnitti huomiota siihen, millä tavalla kaavan vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on käsitelty sanallisissa kuvauksissa sekä siihen, kuinka maakuntakaava ohjaa varmistamaan selvitys- ja suojelutarpeet yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa. Näihin seikkoihin onkin hyväksytyssä vaihemaakuntakaavassa paremmin kiinnitetty huomiota.

Aluevarausten suunnittelumääräyksiä on täydennetty kaavatyön kuluessa kulttuuriympäristöä paremmin huomioon ottaviksi, mikä vastaa Museovirastonkin kaavan osallisena esittämää. Hyväksytyssä vaihemaakuntakaavassa lähes kaikkien aluevarausten suunnittelumääräyksissä määrätään ottamaan huomioon kulttuuriympäristön arvojen ja ominaispiirteiden säilyttäminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa; toteamusta vailla ovat lähinnä vähittäiskaupan reservialue sekä liikenteen ja logistiikan kehittämisen kohdealue. Käytetyissä ilmaisuissa on jonkin verran epäyhtenäisyyttä (kulttuuriarvot, kulttuuriympäristön ominaispiirteet, maisema-arvot), mutta Museovirasto tulkitsee määräysten koskevan riittävän selkeästi ja yksiselitteisesti myös kulttuuriympäristöä eli arkeologista kulttuuriperintöä, rakennettua kulttuuriympäristöä ja kulttuurimaisemaa.

Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointi (RKY 2009) on huomioitu vaikutusarvioinneissa, ja vaihemaakuntakaava ottaa riittävällä tavalla huomioon näiden kulttuuriympäristöjen ominaisluonteen ja erityispiirteet. Taajamatoimintojen alueiden kehittämiseen (aluevarausmerkintä A) on perustellusti sisällytetty niiden omaleimaisuuden vahvistaminen ja ympäristöön sopeuttaminen.

Etelä-Karjalan liitto on kuullut kaavan osallisena myös Etelä-Karjalan museota rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman huomioon ottamisesta maakuntakaavassa.

Käsiteltävälle vaihemaakuntakaavalle asetettuihin tavoitteisiin nähden kulttuuriympäristö on otettu maakuntakaavan sisältövaatimuksia ja kulttuuriympäristöä koskevia valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita täyttäen huomioon. Museovirasto puoltaa kaavan vahvistamista.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että hallinnonalan viranomaisia on kuultu maakuntakaavan laadinnan luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Ehdotusvaiheessa annetut lausunnot on otettu huomioon. Liikenne- ja viestintäministeriö on myös erikseen kuullut lausuntonsa valmisteluvaiheessa Liikennevirastoa, Liikenteen turvallisuusvirastoa Trafia, Kaakkois-Suomen ELY-keskusta ja Finavia Oy:tä.

Maakuntakaavalla tulee vahvistuessaan olemaan merkittävä vaikutus maankäytön ohjaamisen välineenä. Liikennejärjestelyiden osalta tavoitteena tulee olla ympäristön ja talouden kannalta kestävä kehitys mukaiset liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt. Tärkeitä kehittämisen kohteita ovat liikenneväylien lisäksi myös koko liikenneympäristön oheispalvelut, jotka palvelevat alueella tapahtuvaa elinkeinotoimintaa, matkailua ja virkistystä. Unohtamatta, että maakuntakaavalla luodaan myös edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävä kehitys.

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää hallinnonalansa yhteisenä lausuntona seuraavaa:

Alue- ja yhdyskuntarakenne

Maakuntakaavalla on keskeinen rooli maakunnan kestävän kehityksen edellytyksiä määriteltäessä. Uusien ratkaisujen mahdollistaminen on yhtä tärkeää kuin olemassa olevien resurssien tehokas hyödyntäminen. Varsinkin monikeskuksisessa aluerakenteessa tämä edellyttää erittäin tarkkaa taajamatoimintojen kasvusuuntien, työpaikka-alueiden sekä kaupallisten palveluiden järjestämisen harkintaa. Ylimitoitus tai rakenteen hajanaisuus vaikuttaa kielteisesti myös liikennejärjestelmään, sen toimivuuteen ja liikenteen energiatehokkuuteen. Yhdyskuntarakenteen kehittämisellä on pyrittävä vähentämään liikennetarvetta, parantamaan liikenteen turvallisuutta ja edistämään joukkoliikenteen edellytyksiä. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä yhdyskuntarakenteen kehittämistä siten, että julkisten ja yksityisten palveluiden saavutettavuus ja työpaikkojen sijainti on suunniteltu mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyyteen, jolloin henkilöautoliikenteen käyttötarve on mahdollisimman vähäinen ja liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.

Finavian Lappeenrannan lentoasema sijaitsee keskeisesti maakuntakaavan alueella ja aivan Lappeenrannan kaupunkirakenteessa kiinni. Lappeenrannan keskustatoimintojen alueita edelleen suunniteltaessa ja kaavoitettaessa tulisi ottaa huomioon lentoliikenteen aiheuttama melu ja tästä mahdollisesti aiheutuva häiriö kiitotien jatkeella ja lentoaseman välittömässä läheisyydessä, vaikka lentokonemelun leviämisenusteen mukaiset melukäyrät eivät estäisikään melulle herkien toimintojen sijoittamista alueelle.

Vesiväyläverkko, rataverkko ja tieverkko

Maakuntakaava tukee Kansainvälisen itämeriohjelman sisältyvää NECL- kehityskäytävä hanketta. Kaavan valmistelussa on hyödynnetty Venäjän liikenteen eri selvityksiä ja ennusteita. Kaavalla on pyritty lyhentämään rajan ylittävien ostosmatkojen pituutta lisäämällä palvelutarjontaa rajanylityspaikkojen läheisyyteen. Kasvavan rajaliikenteen ja ostosmatkaliikenteen haittojen vähentäminen on tärkeää samalla kun ostosmatkailusta saatavia hyötyjä pyritään lisäämään.

Aiemmin väyläverkkoa koskevat kaavan ehdotusvaiheessa esitetyt kommentit ja korjausesitykset on Kaakkois-Suomen ELY -keskuksen mukaan pääosin otettu huomioon.

Maakuntakaavassa on osoitettu Imatran keskustasta valtakunnan rajalle ulottuva liikenteen ja logistiikan kehittämisen kohdealue (Ilk), jonka aluerajauksen sisällä sijaitsee tuotantotoiminnan ja palveluiden sekä logistiikan alue (TP/log). Merkintä mahdollistaa riittävästi eri toiminnoille osoitettavien alueiden tarkoituksenmukaisen rajaamisen tarkemmassa suunnittelussa.

Keskustojen ulkopuolelle sijoitetut suuryksikköalueet sijaitsevat nykyisten liikenneverkkojen läheisyydessä, mutta niiden hyvä liikenteellinen tavoitettavuus vaatii vielä paikallistasolla joitakin uusia liikennejärjestelyjä. Esimerkkeinä näistä ovat valtateiden 6 ja 13 varteen esitetyt suuryksikköalueet Luumäellä ja Lappeenrannassa.

Kaakkois-Suomen ELY- keskuksen näkemyksen mukaan Parikkalan rajanylityspaikalle liikenne tulee johtaa nykyisen Kolmikannantien kautta, yhteysvälin pienen liikennemäärän johdosta. Uuden linjauksen tarve on hyväksyttävissä pitkänaikavälin varauksena ja tarpeena vuoden 2025 jälkeen, mikäli rajaliikenne kasvaa odotettua suuremmaksi.

Saimaan kanava ja Mustolan sataman mahdollisuudet multimodaalisena logistiikan-alueena eivät tule kaavaselostuksessa esiin. Kaava ei hyödynnä kovinkaan hyvin Mustolan satamaa Suomen tärkeimmän sisävesiväylän varrella.

Joukkoliikenteen näkökulmasta kaavaesitys tuo esille uusia haasteita joukkoliikenteen palveluille keskusta-alueiden ulkopuolella Lappeenrannassa. Kaupan suuryksiköille kaavoitettujen alueiden runsaus on hyväksyttävissä rajaliikenteen ja siihen liittyvän ostosmatkailun alueelle antaman erityispiirteen johdosta.

VALITUKSET

Valittajat

Maakuntavaltuuston päätöksestä ovat valittaneet:

1. valittaja A
2. Parikkalan kunta
3. Yhteisellä valituskirjelmällä Nuijamaan Rajaparkki sekä valittajat B ja C
4. valittaja D
5. Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry

Valitusten sisältö

valittaja A (1)

Valittajan vaatimukset:

1. Parikkalan KM-2 alue tulisi siirtää rajavyöhykkeelle
2. Tiesuunnitelma rajavyöhyke, Muttelinmäen eritasoliittymä sen myötä pois.

Valittaja kritisoi KM-2 -alueen sijoitusta. Perusteluinaan valittaja esittää, että se sijaitsee alueella, joka kauaskantoisesti ajatellen olisi parasta seutua asuntorakentamiselle. Kysymyksessä on vesistön rajoittama alue, joka muodostaa esteen myöhemmille liikenne/laajennustarpeille. Valittajan mielestä KM-2 tulisi siirtää, jolloin se palvelisi asiakaskuntaa ja samalla säästyttyisiin kaltilta tiejärjestelyiltä. Toisin sanoen KM-2 -aluetta ei tule vahvistaa ennen kuin mahdollinen raja avautuu. Ennen sitä asianomaiset eivät voi tästä kaavasta päätellä KM-2 -alueen vaikutusta tiejärjestelyihin, asutukseen jne. Valittaja katsoo, että KM-2 -alue ja rajan avautuminen tulee vahvistaa ja käsitellä samanaikaisesti kokonaisuutena.

Tieyhteys EP-2 alueelta TP-1 alueelle tulisi esittää selvemmin. Nyt sen kulusta ei saa selvää. Tieliikenteen yhteystarve poistuu, mikäli KM-2 kaavoitetaan rajan avautumisalueelle. Näin säästyisi kunnan- ja valtion verovarot sekä ympäristölle teistä koituvat pysyvät haitat. Valittaja toteaa, että kaikki toimivat kauppakeskukset ovat sijoitettu asumattomalle alueelle (Kouvolassa Keskinen Oy). Niistä tulisi ottaa mallia.

Parikkalan kunta (2)

Parikkalan kunta katsoo, että Etelä-Karjalan vaihemaakuntakaavan EP-2 aluevaraus Parikkalan Kolmikannassa tulee nähdä ohjeellisena siten, että kaavassa varaudutaan ensisijaisesti rajavartioston ja tullin toimintojen kehittämiseen, muttei muulta osin estä Parikkalan elinkeinojen kehittämistä.

Parikkalan rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle liikenteelle mahdollistuu Venäjän puolen tiehankkeiden valmistuttua vuoden 2014 loppuun mennessä. Etelä-Karjalan liiton vaihemaakuntakaavaehdotuksessa on tehty erityisen laaja aluevaraus, joka varmasti kattaa rajanylityspaikan ja siihen liittyvien toimintojen sijoittamisen alueelle siten, että kansainvälisen rajanylityspaikan tarpeet ja Euroopan unionin asetetut vaatimukset täyttyvät.

Etelä-Karjalan liitto ei ole voinut ratkaista asiaa keskeneräisten Parikkalan kunnan Kolmikanta - Koirniemi yleiskaavaan liittyvien selvitysten vuoksi. Parikkalan kunta tulkitsee vaihemaakuntakaavan EP-2 aluevarausta siten, että kunnan yksityiskohtaisemmassa yleiskaavan suunnittelussa ja yhteistyössä rajavartiolaitoksen, tullin ja ELY:n kanssa määritellään ja rajataan EP-2 alue palvelemaan rajanylityspaikan kehittämistä pitkällä tähtäimellä. Tällöin vaihemaakuntakaavassa tehty laaja EP-2 alue tulee tarkentumaan. Luonnosvaiheessa rajatoimintojen kehittämisalue on merkitty laajana varauksena. Rajanylityspaikan toimintaa tukevalle yritystoiminnalle vapautuu yleiskaavasunnittelussa osa vaihemaakuntakaavan EP-2 alueesta.

Parikkalan kunnanvaltuusto on hyväksyessään 9.6.2010 Etelä-Karjalan maakuntakaavan halunnut turvata alueen elinkeinojen kehittymismahdollisuudet, mikä on edelleen Parikkalan kunnan tavoite. Parikkalan kunta on aloittanut Kolmikannan logistiikka-alueen rakentamisen. Terminaali 1 on valmistunut syyskuussa 2013 ja on merkittävästi vaikuttanut Parikkala - Syväoro rajanylityspaikan rajanylitysten määrän kasvuun vuoden 2014 alkupuolella.

Yhteisellä valituskirjelmällä valittajat Nuijamaan Rajaparkki Ky sekä valittaja B ja valittaja C (3)

Valittajat pyytävät, että ympäristöministeriö muuttaa maakuntavaltuuston kaavan vahvistamispäätöstä valittajien esittämällä tavalla, tai osoittaa valittajille korvaavan maa-alueen valittajien suunnittelemaa liiketoimintaa varten tai vaihtoehtoisesti määrää valittajille liiketoiminnan edellytysten menettämisen aiheuttavat korvaukset laillisine korkoineen kaavan vahvistamispäätöksestä 24.2.2014 lukien jäljempänä esitettävien vaatimusten mukaisesti.

Vaatimukset

Ensisijainen vaatimus on EP-2 alueen rajauksen pienentäminen ja liittymäyhteyksien säilyttäminen. Ensisijaisesti esitetään, että ympäristöministeriö yhdessä sisäministeriön kanssa määrää EP-2 alueen rajattavaksi karttaliitteen mukaisesti ja turvaamaan liittymäyhteydet Nuijamaan Rajaparkki Ky:n aiemmin tiesuunnittelu- ja rajaviranomaisille esittämällä tavalla.

Toissijainen vaatimus on korvaavien vaihtomaiden osoittaminen vastaavan tasoiselta liikepaikalta. Mikäli edellistä vaatimusta ei pystytä toteuttamaan, esitetään, että Suomen valtio osoittaa yhtiömiehille viranomaistarpeen kanssa ristiriidassa olevan, karttaliitteeseen oranssilla merkityn 9,0 ha suuruisen ja vihreällä merkityn 6,0 ha suuruisen vaihtomaa-alueen VT13:n varrelta välittömästi Vortsan eritasoliittymän läheisyydestä tai Mustolan alueelta.

Vaihtoehtoinen vaatimus on liiketoiminnan edellytysten menettämisen korvaaminen kertakorvauksena. Mikäli edellisiä vaatimuksia ei pystytä toteuttamaan, vaaditaan, että Suomen valtio lunastaa rajaviranomaisten vaatiman karttaliitteeseen oranssilla merkityn 9,0 ha suuruisen ja vihreällä merkityn 6,0 ha suuruisen vihreällä merkityn, yhteensä 15,0 hehtaarin riidanalaisen alueen.

Lunastushinnaksi valittajat katsovat kaavoittamattomista liikerakentamisalueista kohdealueella toteutuneissa kaupoissa maksettujen hintojen mukaisesti:

- VT 13:n ja Rapattilantien välinen alue $90\,000\text{ m}^2 \times 15\text{ €/m}^2 = 1\,350\,000\text{ €}$
- VT13:n koillispuolinen alue $60\,000\text{ m}^2 \times 10\text{ €/m}^2 = 600\,000\text{ €}$

Yleistä

Nuijamaan Rajaparkki Ky ei vastusta rajanylityspaikan kehittämistä ja sen lähialueiden kaavoitusta, vaan päinvastoin yhtiö on perustettu raja-asema-alueen infrastruktuurin ja venäläistä ostosmatkailua palvelevan liiketoiminnan kehittämiseen alueella.

Nuijamaan raja-asema-alueen palvelujen kehittämiseen on ollut painetta pitkään. Alueella toimii vain yksi rajakauppaa palveleva tavaratalo, Laplandia Market, joka on rakennettu 2007 poikkeusluvalla kaava-alueen ulkopuolelle. Toinen rajakauppaa harjoittava liike, Rajamarket Oy, osti vuonna 2011 samalta alueelta 3 ha rakennusmaata tavaratalon perustamiseksi. Lappeenrannan kaupunki myönsi tavaratalolle poikkeusluvan, jonka Kaakkois-Suomen ELY- keskus kuitenkin kumosi.

Nuijamaan osayleiskaavassa raja-aseman länsipuolelle on merkitty noin 8 hehtaarin suuruinen KTT-alue rajakauppaa palvelevalle liiketoiminnalle. Osa tästä alueesta on asemakaavoitettua ja alueella toimi kalayrittäjä Leader Fish, ja tämän vuokratiloissa ravintola Ville's Mayak (näyttelijä Ville Haapasalon ravintola tammikuussa 2014 kiinteistöllä tapahtuneeseen vesivahinkoon saakka). Alueen toisen kaavoitetun tontin omistaa Etelä-Karjalan Osuuskauppa (EEKOO), joka osti maa-alueen Nuijamaan Rajaparkki Ky:n äänettömältä yhtiömieheltä x vuonna 2007 16 000 m² liikekeskuksen rakentamiseksi.

Nuijamaalla ei ole paikallisille asukkaille suunnattua kauppaa, joten nuijamaalaisten pettymys on ollut suuri, koska EEKOO ei ole toteuttanut hankettaan, joka olisi venäläisten ostosmatkailijoiden lisäksi palvellut myös paikallisten asukkaiden päivittäisostostarpeita. Syksyllä 2012 Nuijamaan Rajaparkki Ky:n yhtiömiesten tavatessa EEKOO:n uusi toimitusjohtaja varmistui, ettei kaupan perustaminen Nuijamaalle ollut edes EEKOO:n seuraavassa 5-vuotissuunnitelmassa.

Tilanteen korjaamiseksi yhtiömiehet tapasivat Lappeenrannan kaupungin virkamiesjohtoa tiedustellakseen kaupungin kantaa aloittaa korvaava liikekeskushanke yhtiömiesten hallussa vielä jäljellä olevalle noin 5 ha KTT- alueelle. Lappeenrannan kaupungin kanta hankkeelle oli kannustava, kunnallistekniikan riittävyys jo merkitylle KTT-alueelle taattiin ja kaavoitusyhteistyöstä sovittiin alustavasti, kun maanomistaja löytää ensin alueelle sopivan toimijan. Kaupungin neuvosta tarkoitusta varten perustettiin yhtiö, jonka nimissä yhteydenotot eri osapuoliin aloitettiin.

Ensin varmistettiin hankealueen liikenneyhteydet Kaakkois-Suomen ELY- keskuksen tiesuunnitteluosastolta, jonka mukaan alueen liittymät raja-asemalle johtavalle VT13:lle tulevat säilymään. Seuraavaksi etsittiin rajakaupasta kiinnostunut ja riittävän potentiaalinen kauppaliike. Sopiva yhteistyökumppani löytyi pohjoispohjanmaalaisesta yksityisestä tavarataloketjusta, jonka Lahden Renkomäessä toimiva 25 000 m² tavaratalokonsepti sopi hyvin hankealueelle.

Tavaratalohanketta esiteltiin yhdessä tavarataloketjun toimitusjohtajan kanssa Lappeenrannan kaupungille ja Nuijamaan rajaviranomaisille ensimmäisen kerran alkukesästä 2013 ja hankkeen esisopimusneuvottelut tavarataloketjun kanssa aloitettiin loppukesästä. Tarkoituksena oli osallistua yhteistyökumppanin yhdessä aiemmin tiesuunnitteluviranomaisten kanssa sovitun mukaan syksyllä alkavaan alueen suunnitteluun yhdessä kaupungin, tie- ja rajaviranomaisten kanssa.

Nuijamaan Rajaparkki Ky:tä ei kuitenkaan kutsuttu sittemmin viranomaistapaamiseksi luokiteltuun palaveriin, mutta se sai kopion Kaakkois-Suomen rajavartioston ja tullin 9.9.2013 tekemästä esityksestä, jossa yhtiömiesten omistamat, VT13:n eteläpuolella sijaitseva noin 9 ha liikekes-

kushankealue, sekä VT 13:koillispuolella sijaitseva n 6 ha mäkirinne oli kokonaisuudessaan esitetty merkittäväksi 1. vaihemaakunta kaavassa viranomaistoiminnoille varattavaksi alueeksi.

Nuijamaan Rajaparkki Ky lähetti 25.9.2013 viranomaisten esitykseen vastineensa raja-asema-alueen länsiosan rajauksen muuttamisesta ja pyysi uudelleen mahdollisuutta yhteistyöhön ja osallistua alueen suunnittelupalaveriin yhdessä tulevan yhteistyökumppanin kanssa.

Omistamiensa alueita koskeviin suunnittelupalavereihin Nuijamaan Rajaparkki Ky:n yhtiömiehet eivät päässeet. Ainoaksi mahdollisuudeksi jäi jättää uudelleen 14.10.–13.11.2013 nähtävillä olevaan Etelä-Karjalan 1. vaihekaavaan jo keväällä 1.vaihekaavan luonnosteluvaiheessa jätetyt muistutukset Nuijamaan KM3 (nykyisin KM-r) alueen laajentamisesta Rapattilantien suuntaan ja Nuijamaantien koillispuolisen alueen TP-merkinnän muuttamisesta RM- alueeksi.

Etelä-Karjalan maakuntahallituksen 24.2.2014 vahvistamassa 1.vaihemaakuntakaavassa rajaviranomaisten vaatimusten mukainen EP-2 aluevaraus, sekä rajaviranomaisten vaatimuksen mukainen alueen nykyisten VT13 liittymien siirto Vortsan eritasoliittymään 1,5 kilometrin päähän sisämaahan päin muuttaa Rajaparkki Ky:n yhtiömiesten omistuksessa olevan noin 15 hehtaarin suuruisen, osin jo KTT-alueeksi merkityn ja kunnallistekniikan piirissä olevan rakentamiseen sopivan hankealueen tarkoitukseen sopimattomaksi ja siten tonttimaana arvottomaksi.

Perustelut

ELY-keskuksen tiesuunnittelun mielestä rajavartioston ja tullin 9.9.2013 esittämä ja I. vaihemaakuntakaavassa 24.2.2014 hyväksytty EP-2 aluevaraus on ylimitoitettu raja-asema-alueen tuleviin liikennealuetarpeisiin. Raja-asema-alueen liikennealueen todelliset, vuoteen 2035 ulottuvat tilantarpeet ja niitä vastaava raja-asema-alueen raja-alue on esitetty ELY-keskuksen tiesuunnitelmis- sa.

ELY-keskuksen tiesuunnittelun mukaan nykyisen Rajatien koillispuoleisella alueella ei ole tarvetta tulevaisuuden liikennealuevarauksiin. Edelleen, tiesuunnittelun mukaan nykyisen rekkaparkin eteläpuoleista peltoaluetta ei tarvita liikennealuevarauksiin, vaan laajennustarve on nykyisen raja-asema-alueen keskikohdan eteläpuolella, vanhan Rapattilantien kohdalla, jonne on suunnitella uusi raskaan liikenteen terminaali- ja odotusalue.

ELY-keskuksen tiesuunnitteluviranomaisten aluerajaus on yhtenevä Nuijamaan Rajaparkki Ky:n vaatimusten kanssa. Nuijamaan Rajaparkki Ky ei vastusta tarkoituksenmukaista raja-asema-alueen laajentamista, vaan hyväksyy muun muassa mainitun uuden raskaan liikenteen terminaali- ja odotusalueen sijoittamisen nykyisen raja-asema-alueen eteläpuolelle, josta kolmasosa on yhtiömiesten omistuksessa.

Rajavartiolaitos perustelee alueen liittymien poistotarvetta venäläisten liikennekäyttäytymisellä. Nykyisten kokemusten valossa raja-aseman läheisyydessä olevien liittymien pelätään muodostavan ”kiilauskohtia”, joissa nykyisin telemekaanisten opasteiden puuttuessa tarvitaan henkilöresursseja liikennettä ohjaamaan. Tämän vuoksi rajanylitystä odottavat venäläiset halutaan karnavoida jonottamaan valtatielle välillä Vortsa eritasoliittymä - Raja- asema. Yksinkertainen, mutta Nuijamaan Rajaparkki Ky:n mielestä primitiivinen ja tyyli tapa kohdella rahaa maahan tuovia ostosturisteja kuin karjaa jonottamassa maantiellä, jossa ainoana WC:nä on maantien oja.

Liikennettä pystytään helposti ohjaamaan telemekaniikalla ilman henkilöresurssien sitomista ja Nuijamaan Rajaparkki Ky uskoo että raja-aseman lähiodotusalueena toimiva liikekeskusalue parkkipaikkoinen tuo raja-aseman käyttäjille enemmän hyötyä kuin haittaa, kuten Nuijamaan Rajaparkki Ky 7.2.2014 tekemässään muistutuksessa VT13:n YVA ohjelmaan toteaa.

Nuijamaan Rajaparkki Ky on valmis jatkamaan neuvotteluja Rapattila-Räihäntie eritasoristeysalueen liittymien säilyttämisestä niin, että ne jäävät Rajavartiolaituksen ja Tullin määrittelemän alueen länsipuolelle, sillä edellytyksellä, että alueen länsipään pohjois- ja eteläpuolen rajausta tehdään tiesuunnittelun aiemmin esittämällä ja Nuijamaan Rajaparkki Ky:n hyväksymällä tavalla.

valittaja D (4)

Valittaja toteaa, että henkilöt X kävivät Etelä-Karjalan liitossa Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntaluonnoksen nähtävillä oloaikana palaverissa, johon osallistuivat Etelä-Karjalan liiton kaksi työntekijää. Valitus koskee matkailun kehittämiskohdetta Pettilän kylässä. Valittaja kysyy, kuka ja miten Etelä-Karjalan liitto on tutkinut kohteen? Valittaja kertoi ja näytti palaverissa Savitaipaleen kunnan Kuivasensaaren Pettilän kylän kyläyleiskaavan YSK 0620-D2182 kuvan 7.4.2009 ja kertoi vielä, mitä asialle/kaavalle on tapahtunut.

henkilöt X tekivät palaverin aikana huomautuksen Etelä-Karjalan vaihemaakuntakaava 1 luonnokseen ja jättivät kaavaa koskevan huomautuksen Etelä-Karjalan liiton palaverissa olleille työntekijöille. Työntekijät sanoivat, että henkilöihin X otetaan yhteyttä ennen kuin asia etenee. Henkilöihin X ei otettu yhteyttä lupauksesta huolimatta, jonka Etelä-Karjalan liiton suunnittelujohtaja Arto Hämäläinen on lähettämässään sähköpostissaan myös myöntänyt.

Taustaa asialle

Ympäristöministeriön ohjeissa lukee mm. seuraavaa: kuntien tehtävänä on pitää rekisteriä kunnan alueella olevista uimapaikoista. Savitaipaleen kunnanvaltuusto on antanut ranta-alueen Pettilän kyläläisille kunnanvaltuuston päätös 30.6.1967 § 67.

Vuonna 2011 Savitaipaleen kunnanvirkamiehet ja luottamusmiehet (kunnanhallitus ja valtuusto) eivät tienneet Savitaipaleen kunnanvaltuuston 30.6.1967 § 67 päätöstä, että tilan X länsirajalta luovutetaan kyläläisten yhteisenä uimapaikka- ja venevalkama-alueena n. 50 metrin levyinen ranta-alue, joka ulottuu rantaan tuleva polun kohdalle olevaan hiekkaranta-alueeseen saakka. Savitaipaleen kunnan hallinnonjohtaja Silvennoinen kertoi 15.6.2011 Savitaipaleen kunnantalon virkahuoneessaan henkilöille X, että Savitaipaleen kunta ei tiennyt Savitaipaleen kunnanvaltuuston 30.6.1967 § 67 päätöstä, että kunta oli antanut uimaranta-alueen Pettilän kyläläisille.

Kuntalaisaloite pvm 13.6.2011 luovutettiin, vastaanottajana Savitaipaleen kunnanhallituksen puheenjohtajana otti vastaan kuntalaisaloitteen ennen 13.6.2011 kunnanhallituksen kokousta ja arvioi, että asia otetaan esille Savitaipaleen kunnassa n. 2 viikon sisällä. Kuntalaisaloitteen allekirjoittajia oli yli 400 henkilöä (Savitaipaleen kunnassa alle 4000 asukasta).

Asiasta ei ole annettu palautetta tai päätöstä vielääkään ja 31.3.2014 Savitaipaleen kunnanvirastosta ei löytynyt mitään dokumenttia/päätöstä asiasta. Valituksen liitteenä on kopio kuntalaisaloite ilman allekirjoitusliitteitä, jotka ovat jätetty 13.6.2011. Kuntalaisaloitteesta on käyty kysymässä 31.3.2014 Savitaipaleen kunnantoimistolta. Hallintojohtaja osastopäällikkö Virpi Myllyharju on luvannut lähettää asiaan kuuluvat paperit sähköpostilla. 7.4.2014 Savitaipaleen kunnan hallintojohtaja osastopäällikkö Virpi Myllyharju kertoi puhelimesta, ettei mitään papereita tai yli 400 henkilön kuntalaisaloitetta ole käsitelty eikä kirjattu mitenkään Savitaipaleen kunnassa.

Maaliskuussa 2014 valittaja on saanut tietoonsa Lappeenrannassa maanmittaustoimistossa, että Kuivasensaaren Pettilän kylään aivan kaavan läheisyyteen tila X on ostanut 25.6.2002 henkilö X, joka on Savitaipaleen 2011 kunnanhallituksen puheenjohtajana toimineen aviomies. Tila on annettu lahjana heidän pojalleen lahjakirjalla. Valittaja kysyy, miksi henkilö X ei ole vienyt kunta-

laisaloitetta pvm 13.6.2011 (kuntalaisaloitteessa 400 allekirjoittajaa) eteenpäin, eikä ole annettu asiasta mitään tietoa.

Valittaja kysyy, mihin kuntalaisaloite on kadonnut? Toinen kuntalaisaloite 24.3.2013 (43 allekirjoittajaa) koskien Pettilän kyläyleiskaavaa on käsitelty Savitaipaleen kunnanvaltuuston kokouksessa 30.9.2013. Kuntalaisaloitetta Savitaipaleen kunnanjohtaja ei ole halunnut viedä eteenpäin.

Valittaja kysyy edelleen: Onko nämä asiat huomioitu Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavassa? Onko Savitaipaleen satamaselvitys 0620-D3757 (30.12.2009) ollut esillä Etelä-Karjalan vaihemaakuntakaavan 1 luonnoksen tukena? Onko norpat huomioitu? Onko museovirastolta pyydetty lausuntoja kaavaan?

Onko Savitaipaleen kunnan satamaselvityksen sivulla 20 kuvan 25 rajausta Pettilän kunnanrannan alueesta viety tarkoituksella naapurikiinteistön puolelle, koska kunnan ranta-alue on varsin lyhyt? Rajausta on virheellinen. Miksi näin on toimittu? Miksi virheellinen työ on hyväksytty? Kunnaninsinöörin Jaakko Nopasen mukaan satamaselvitykseen on saatu myös EU-rahaa.

Onko 1.9.2009 satamaselvitys annettu julkiseen/sähköisenä tiedostona kuntalaisten nähtäville vasta kun Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava on hyväksytty 24.2.2014 Etelä-Karjalan liiton maakuntavaltuustossa. Satamaselvityksen laaja-alaisuus ja vuorovaikutus on puuttunut asiassa. Satamaselvityksessä on unohdettu kyläläisten ja asukkaiden mielipide kokonaan. Satamaselvityksessä asiassa on otettu selvityksen mukaan mm. Veskansan edustajaan. Hän oli tapahtumahetkellä Pettilän Vesiosuuskunnan puheenjohtaja, eikä hänellä ole ollut virallista tehtävää Veskansan ry:ssä (tieto saatu puhelimella 7.4.2014 henkilö X ollut Veskansa ry:n puheenjohtaja). Henkilö X on myynyt Pettilän kylän omistamiaan rivitaloasuntoja (venäläisille rannankäyttöoikeudella).

Maakuntavaltuusto tekee päätöksiä asioista, joita ei ole esiteltyjä selvitetty riittävän laaja-alaisesti. Savitaipaleen ja Pettilän asukkaiden kantaa ei ole tuotu ollenkaan esille, kun kuntalaisaloite yli 400 allekirjoittajaa on vaatinut uimaranta-asian otettavaksi uudelleen käsiteltäväksi. Savitaipaleen kunnanjohtaja kertoi 31.3.2014 valittaja D, että kunnat eivät voi yleensäkin antaa uimarantoja, mutta nähtävästi venerantoja voi, kun satamaselvityksen Kuivasensaaren länsipäässä venerannan Savitaipaleen kunta on antanut lähialueen maanomistajille. Vrt. mitä sanotaan ympäristöministeriön kunnille antamissa ohjeissa uimarannoista: Kuntien pitää ylläpitää tai kirjata liikuntapaikat, vaikkakin uimarannat tai urheilukentät olisivat annettu kyläyhteisölle.

Maakuntakaavoituksessa Savitaipaleen kunta ja Etelä-Karjalan liitto ovat yhdessä unohtaneet tärkeimmän sidosryhmän: Alueen asukkaat kaavojen ajantasaisuus- ja kehittämistyössä. Tulossa kuntarakenteen muutokset: Satamia on Savitaipaleella ja naapurikunnissa jo riittävästi; Lappeenrannassa ja Taipalsaarella.

Savitaipaleen kunnanjohtaja Tapio Iso-Mustajärvi on kertonut Pettilän kyläläisille keväällä 2011 ja tiedotustilaisuudessa Savitaipaleen valtuustosalin yhteinen keskustelutilaisuus 7.2.2013 (tilaisuus nauhoitettu) ja vielä 31.3.2014, että Pettilän kylän Savitaipaleen kunnanrannassa on uimaranta. Ja kunnaninsinööri Jaakko Nopanen lähetti oman piirroksen uimarannasta viime syksynä liite mukana, mutta nyt maaliskuussa 2014 hän kertoi, että Savitaipaleen kunnassa on vain 1 EU-lakien mukainen uimaranta, joka sijaitsee Savitaipaleen keskustassa yli 20 km Pettilästä.

Valittaja oli kuuntelemassa Lappeenrannan valtuustosalissa esitelmää kaavoja ilman haavoja, tilaisuus, jonka piti Heikki Kukkonen arkkitehti SAFA, dosentti Aalto yliopisto. Heikki Kukkonen sanoi, että Savitaipaleen kunnanjohtaja on tehnyt ison virheen tai virkavirheen antamalla väärää tietoa Pettilän kaavasta = uimaranta-asiasta. Pettilän yleiskaavassa lukee sivulla 21: Mikäli kaa-

vaan osoitettu uimaranta-alue toteutetaan yleisenä uimarantana, se tulee hyväksyttää terveys-
densuojelulain mukaisesti alueellisessa ympäristötoimessa.

Myös Lappeenrannan ympäristöviraston johtaja Ilkka Räsänen ja ympäristösihteeri Jarmo Karhula ovat vahvistaneet, että Pettilän yleiskaavassa ei ole uimarantaa ja lisäksi Ilkka Räsänen on todennut, että Pettilän yleiskaava on huonosti valmisteltu. Valittaja antaa ympäristöministeriölle tietoa, mitä on tapahtunut ja kysyy ympäristöministeriöltä neuvoa, miten Pettilän uimaranta-asia pitäisi ympäristöministeriön mielestä korjata ja huomioida.

Valittajan mielestä ympäristöministeriön pitää jo nimensä mukaisesti huolehtia ympäristöasioista ja ottaa hoitaakseen tehtäviä, joita esimerkiksi Savitaipaleen kunta ei ole ottanut yli 400 hengen kunnallisaloitteen tekemän aloitteen perusteella. Valittajan mielestä ympäristöministeriön pitää pystyä ottamaan käsittelyyn asioita ja pystyä puuttumaan esitettyihin epäkohtiin, koska Savitaipaleen kunnanjohto ei ole halunnut omia päätöksiä muuttaa.

Se, että Etelä-Karjalan maakuntaliiton valtuusto tekee päätöksiä, joihin ei edes perehdytä, vaan luotetaan jo hyväksytyyn kaavaan, tuntuu käsittämättömältä, eikä oteta yhteyttä vaikka luvaan. Pitääkö tehdä päätöksiä, mitkä eivät ole järkeviä ja toteuttamiskelpoisia. Valittaja pyytää ympäristöministeriötä kiinnittämään huomiota tapahtuneeseen ja ryhtyvän toimenpiteisiin edellä mainittujen asioiden korjaamiseksi.

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry (5)

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri esittää hylättäväksi Etelä-Karjalan maakuntavaltuuston hyväksymän 1. vaihemaakuntakaavan, ja tehtäväksi siihen seuraavat muutokset:

- Muukonsaaren aluevaraus Ar on muutettava ml -alueeksi.
- Savitaipaleen luonnonsuojelualueen erittäin arvokkaalle Kuolimojärvelle on merkittävä ml -varaus.
- Lappeenrannan Hartikkalan alueen VT 13 tuntumassa oleva raja-alue liito-oravan elinalueesta on liian suppea. Oravaa esiintyy huomattavasti laajemmalla alueella, ja elinalueen raja-alue on tutkittava uudelleen sekä muutettava asianmukaiseksi.
- Lepakoiden esiintymisestä on tehty vain yhdeltä vaihemaakuntakaavan kohdealueelta kärkeä kartoitus (Imatran Sotkulammen kaavamuutosalueen luontoselvitys 2012). Kartoitus tehtiin elo-syyskuussa, mikä ei ole paras ajankohta. Luonnonsuojelupiiri katsoo, että kaikissa kaavahankkeissa on ryhdyttävä tekemään EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin kuuluvien lepakoiden elinalueiden kartoituksia.
- Parikkalan Kolmikannan alueella merkitty TP -aluevaraus Siikalahden SL-alueen rajaa vasten on poistettava, koska seudulla on IBA -alueita ja muita erityisen arvokkaita luontoalueita kuten Sammallammen SL -alue ja yksityisiä suojelualueita (lisätietoja: Kolmikannan - Koirniemen osayleiskaavan luontoselvitys, Ramboll 18.9.2013). Siikalahti on kansainvälisen Ramsar kosteikkosopimuksen kohdealue, ja niiden osalta on syytä noudattaa 100–200 metrin suojavyöhykettä. Siikalahti on IBA -alue ja Siikalahden suojelualueen lisäksi vaihekaavassa esitetyn tieyhteyden länsipuolella on yksityisiä suojelualueita sekä Sammallammen suojelualue (suunniteltu tieyhteys kulkisi Siikalahden ja Metso -suojelualueen välistä). Tieyhteys voisi tuhota jopa kolmen valkoselkätikkareviirin osia. Tieyhteystarve lienee oikeusvaikutukseton, ja se on poistettava vaihemaakuntakaavasta.
- Lisäksi luonnonsuojelupiiri esittää, että seuraavien vaihemaakuntakaavojen sisällöksi on otettava olemassa olevien liikennejärjestelmien muuttaminen suosimaan joukkoliikennettä ja parantamaan niiden välistä yhteistyötä.

Yleistä

Vaihemaakuntakaava käsittelee maakuntakaavoituksen merkitystä maakunnan kehittämisen edistäjänä nyt esillä olevien suunnitteluaiheiden kaupan, matkailun, elinkeinojen ja liikenteen osalta. Huomio kiinnittyy siihen, että näiden yhteiskunnalle tärkeiden kysymysten kohdalla ehdotuksessa paneudutaan erittäin voimakkaasti materiaalisien kulutuksen kasvattamiseen. Tämä suuntaus lisää väistämättä kohtuuttoman paljon paineita kaikkien luonnonvarojen käytön lisääntymiseen, ilmastonmuutoksen haitallisten vaikutusten kasvuun ja johtaa elollisen luonnon joutumiseen entistä uhanalaisemmaksi. Rakentamisen, matkailun, elinkeinojen ja liikenteen vaikutuksia ympäristön- ja luonnonsuojeluun kaavassa käsitellään hyvin vähän.

Maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon myös valtakunnallisia tavoitteita, mm. seuraavia: rakennepoliittinen ohjelma, ilmasto- ja energiatavoitteet, jätesuunnitelmat ja kestävä kehitys edistävät suunnitelmat. Ilmasto-, energia- ja kestävä kehityksen tavoitteita ei suinkaan edistetä sillä, että kaavoituksella uusien kaupan suuryksiköiden lisäämiseksi maakunnassa pyritään lähes pelkästään taloudellisen kasvun edistämiseen. Jatkossa maakuntaliiton, talouselämän, poliittisten päätöksentekijöiden ja muiden toimijoiden on suunnattava toimia ”degrowth” talouden suuntaan eli talouden nollakasvuun pyrkimiseen vakavien luontoon ja ihmisiin kohdistuvien ongelmien poistamiseksi energian ja muiden luonnonvarojen käyttöä vähentämällä.

Venäläisten ostovoiman heikkeneminen voi johtaa virheinvestointeihin Etelä-Karjalassa

Useat kaupan alan asiantuntijat ovat ilmaisseet huolensa Venäjän talouskasvun epävarmuustekijöistä, jotka voivat aiheuttaa ostosmatkailijavirran heikkenemistä. Myös muun muassa Viron ja muiden Baltian maiden sekä Tukholman voimakas panostus venäläisten matkailijoiden houkutteluun saattaa vähentää venäläisten matkailua Suomeen. Baltian maiden houkuttavuutta lisää se, että niissä hintataso on matalampi kuin meillä.

Viimeaikaiset maailmanpoliittiset tapahtumat (Ukraina/Venäjä/länsimaat) ovat oireellisia vastaiselle kehitykselle. Luonnonsuojelupiirin mielestä vaihemaakuntakaavassa esitetty kaupan suuryksiköiden mahtava lisätilatarve voi osoittautua ylimitoitetuksi ja johtaa virheinvestointeihin.

Liikenteen kasvu aiheuttaa ongelmia luonnolle ja ihmisille

Vaihemaakuntakaavassa todetaan, että ”Kestävän kehityksen mukaista olisi keskittää tavarankuljetuksia raide- ja vesiliikenteelle sekä kehittää pääliikennemuotojen yhteistä verkostoa”, (multimodaalinen kuljetusjärjestelmä). Ehdotuksessa esitetyn ennusteen mukaan tiekuljetukset kasvavat raja-asemilla vuoteen 2020 mennessä noin 30 prosenttia ja vuoteen 2030 mennessä noin 50 prosenttia. Samalla kasvavat myös haitat kuten päästöt, liikenne-onnettomuudet ja niiden aiheuttamat ennestään suuret yhteiskunnalliset kustannukset ja autojen vaatimien fossiilisten polttoaineiden lisääntyvä käyttö. Autojen valmistuksessa tarvittavien luonnonvarojen käyttö (energia, metallit, muut raaka-aineet, kuljetukset maailmalla) lisää joka tapauksessa ympäristöhaittojen määrää.

Liikenteen määrän ennustetaan rajaliikenteen voimakkaan kasvun skenaariossa lisääntyvän niin, että siitä aiheutuu keskustoissa suurella todennäköisyydellä vakavia sujuvuusongelmia. Myös päästöt, melu ja onnettomuudet lisääntyvät, mutta näiden ongelmien ratkaisuun ehdotuksessa ei ole pyritty vaikuttamaan. Suomen ja Venäjän välisestä liikenteestä kulkee noin 80 prosenttia Kaakkois-Suomen rajanylityspaikkojen kautta. Rajanylitykset lisääntyvät voimakkaasti edelleen varsinkin sitten kun viisumivapaus joskus toteutuu.

Hiilidioksidi ja ilmastomuutos

Ilmastomuutokseen vaikuttaa muitakin ihmistoiminnasta johtuvia tekijöitä ja aineita kuin liikenteen hiilidioksidipäästöt. Liikenteen määrä on kuitenkin kasvamassa voimakkaasti kaikkialla maailmassa ja muodostaa yhä suuremman osan ongelmallisista hiilipäästöistä. Kaavaehdotuksen vaikutusten arviointi monisteessa esitetään taulukkomuodossa liikenteen aiheuttaman yhden ongelman, CO₂ päästöjen määriä kotimaisen ostosmatkailun osalta kunnittain gr/vrk asukasta kohti. Taulukosta nähdään, että maakunnan pienissä kunnissa päästöt/asukas ovat korkeampia kuin Lappeenrannassa ja Imatralla, syynä lienee pakko käyttää omaa autoa asiointiin muun muassa kaupungeissa, kun omassa kunnassa palveluiden saatavuus on heikentynyt ja joukkoliikenne ei toimi riittävän hyvin. Toinen taulukko kertoo CO₂ päästöjen määrästä v. 2011, ja päästöennusteista koko maakunnassa sekä maltillisen että voimakkaan rajaliikenteen kasvun myötä. Taulukosta näkyy, että päästöt kasvavat kaksinkertaisiksi voimakkaan rajaliikenteen kasvun mukana rajaliikenneväylillä. Lääkkeitä päästöjen vähentämiseen ei esitetä.

Ehdotuksessa todetaan, että "Globaalisti tarkasteltuna 1. vaihemaakuntakaavalla ei ole ilmasto-vaikutuksia". Samoin väitetään, että vaikutuksia paikallisilmastoonkaan ei ole nähtävissä. Luonnonsuojelupiiri on liikenteen päästöistä ja muista haittavaikutuksissa toista mieltä. Piiri toteaa, että liikenteen aiheuttamien monien haittojen vähentämiseen on jo lähitulevaisuudessa pyrittävä vaikuttamaan sekä maakuntaliiton että muiden yhteiskunnallisten toimijoiden voimin vakavasti monipuolisin toimenpitein.

Luonto- ja luonnonmaisemaselvitykset

Kohdealueiden geologiaa ei ole kaikissa selvityksissä esitetty juuri lainkaan, mikä on merkittävä puute. Maisemien ominaispiirteitä on esitetty yleispiirteisesti, mutta suunnilleen tarvittavissa määrin ja niistä on selvityksissä myös kuvia, joista saa käsityksen maisemien luonteesta. Luontonselvityksiä tehdään kaavaehdotuksen mukaan maakuntaliiton toimesta jatkuvasti ja luontonselvittäjä on käynyt läpi kaikki vaihekaavan suunniteltavat alueet. Lisäksi todetaan, että kuntien yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä on laadittu yksityiskohtaisia luonto- ja luonnonmaisemaselvityksiä, joita voidaan hyödyntää vaihemaakuntakaavassa.

Luonnonsuojelupiirillä on ollut vaihemaakuntakaavasta muistutusta laatiessaan marraskuussa 2013 käytettävissä viisi Imatran kaupungin, yksi Lappeenrannan kaupungin (lisäksi LPR - Nuijamaa valtatie 13 YVA-menettely- ja yleissuunnitelmaraportti), ja yksi Parikkalan kunnan kohteen luontonselvitys, yhteensä seitsemän kappaletta. Vaihemaakuntakaavaan sisältyviä laadittavana ja muutettavana olevia yleis- ja asemakaavoja vaikutusten arviointi raportissa on lueteltu vajaat kolmekymmentä. Vanhin on vuodelta 2004 ja siten maankäytön suunnittelun kannalta jo vanhentunut. Muut selvitykset ovat vuosilta 2010–2013, joten ne ovat iältään enimmäkseen käytökelpoisia. Etelä-Karjalan liitto on luvannut toimittaa piirille lisää puuttuneita selvityksiä muistutuksen laadinta-aikana sitä mukaa kuin niitä saadaan käyttöön (mm. Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti). Lisää selvityksiä ei ole saatu.

Luontonselvityksien sisällöstä

Arviointiraportissa selvityksiä on luonnehdittu termeillä: laadittu luontonselvitys, riittävä luontonselvitys, kattava luontonselvitys, perusteellinen luontonselvitys, ajantasainen luontonselvitys. Valtaosassa selvitykset on määritelty riittäväksi. Luonnonsuojelupiiri toteaa, että nyt tarkastelluista seitsemästä selvityksestä muutama on hyviä tai tyydyttäviä, muutama ei täytä tämän päivän luontonselvitykselle vaadittavia kriteerejä. Eräässä tapauksessa mainitaan esimerkiksi, että pesimälinnustoa ei voitu selvittää, koska maastokäynti tapahtui elokuussa!

Yleensä luontotyytit ja kasvillisuus on esitetty melko hyvin, ja havaitut uhanalaiset lajit on kirjattu selvityksiin asianmukaisesti. Luonnontilaisia tai sen kaltaisia luontotyyppijä on kohdealueilla hyvin vähän, samoin kuin uhanalaisia lajeja, koska tutkitut alueet ovat pääosin rakennettua tai muutoin muutettua luontoa. Sekä luonnonarvoiltaan merkittäviksi arvioituista luontotyypeistä että uhanalaisista lajeista on kuvia ja ne on merkitty asianmukaisesti karttoihin. Uhanalaisista lajeista useimmiten mainittiin liito-orava ja valkoselkätikka, ja vähemmän muita uhanalaisia tai harvinaisia lintulajeja. Useimmissa selvityksissä lueteltiin myös muuta tavanomaista tai luontotyyppille tunnusomaisia lintulajistoa. Kasveista on kirjattu sekä harvinaista, uhanalaista että yleiselle luontotyyppille ominaista lajistoa.

Selvityksissä on puutteita

Selvityksissä oli puutteena se, että kaikkia huomionarvoisia eliölajeja ei ollut pyritty selvittämään. Liito-oravan tavoin EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin kuuluvia lepakoita ei ollut kartoitettu yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Liitteessä mainittujen eläinlajien selvästi luonnossa havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kaikki Suomen lepakkolajit ovat rauhoitettuja luonnonsuojelulain, -asetuksen ja yllä mainitun direktiivin nojalla. Tätä määräystä ei valitettavan yleisesti noudateta, mutta asiantilaan on saatava aikaan muutos, tarvittaessa oikeusistuimien laiminlyönneistä antamien päätöksiä pohjalta.

Päiväperhosista on maininta vain joissakin selvityksissä, ja muista hyönteisistä löytyy eräässä tapauksessa kirjatut silmälläpidettävä puropikkumalluainen ja vaatelias purolaji luisturi.

Luonnonarvot, luonnonvarat ym.

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri on huomautuksessaan 4.9.2009, muistutuksessaan 18.12.2009, ja valituksessaan 26.7.2010 kiinnittänyt huomiota luonto-, luonnonvarat ja maisema-asioiden puutteelliseen käsittelyyn kokonaisuutena laadittaessa. Myös nyt esillä olevan 1. vaihemaakuntakaavan kohteena olevilla liikenteen ja kaupallisten palveluiden alueilla voi olla edellä kerrotun kaltaisia arvokkaita luontokohteita, jotka on selvitetävä ennen kaavan valmistumista. Lukuisten yleis- ja asemakaavojen laadinta tai tarkistus on kesken eikä toistaiseksi ei ole tiedossa tehdäänkö niissä myös luontoselvityksiä tai niiden päivityksiä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä OAS:ssa mainittujen ”alueiden käytön ekologisen kestävyuden, vesi- ja maanvarojen kestäväan käyttöön, maiseman, luonnonarvojen, ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen”.

Esimerkiksi Uudenmaan liitto on laatinut kattavan luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristön maakunnan alueelle kaavoituksen ja luonnonsuojelun apuvälineeksi. (Loppuraportti. Uudenmaan liiton julkaisuja E 119-2012). Tällainen työ olisi tarpeen myös Etelä-Karjalassa, sillä muistettakoon, että maakunnassa on pinta-alasta vain alle 0,5 prosenttia suojelualueita, mikä on selvästi pienempi määrä kuin missään muussa valtakunnan maakunnassa.

Etelä-Karjalan liiton vastine ja valittajien vastaselitykset

Etelä-Karjalan liitto on antanut vastineen lausuntojen ja valitusten johdosta.

Valittajille on annettu tilaisuus vastaselityksen antamiseen Etelä-Karjalan liiton vastineen johdosta.

Vastaselityksen ovat antaneet valittaja A, Nuijamaan Rajaparkki Ky ja valittajat B ja C sekä valittaja D. Valittajat uudistavat asiassa aikaisemmin esittämänsä ja esittävät lisäksi muun muassa seuraavaa:

Valittaja A katsoo, että kaavaviranomaisen tulisi selvittää uuden tielinjauksen vaikutukset jo tässä vaiheessa. Tie pirstaloi pellot ja aikaansaa kulkuesteitä. Maanviljelijöille tulee taata pysyvä vuotuinen korvaus. Luontoarvojen ohittaminen sotii myös Parikkalan kunnan imagoa vastaan. Valittaja katsoo, että kaava tulee nyky muodossaan vahvistaa vain määrääjäksi. Kaavan pohjana olevat seikat matkailu, rajan avaaminen ja kauppakeskuksen perustaminen ovat kaikki arvailujen varassa. Kohdealueen asukkaita ei tule asettaa tämänlaatuiseen epävarmuuteen. Kauppakeskus tulisi sijoittaa siten, ettei uusia tieyhteyksiä tarvita. Edellä mainituin perustein valittaja vaatii edelleen kauppakeskuksen sijoittamista liikenteellisesti edullisempaan paikkaan.

Nuijamaan Rajaparkki Ky, valittaja B sekä valittaja C toteavat olevansa valmiita neuvottelemaan raja-aseman ja sen liikennejärjestelyjen kehittämisestä niihin liittyvine alueluovutuksineen, edellyttäen että valittajien kaupalliset intressit otetaan huomioon kiinteänä osana raja-asema-alueen maankäyttö- ja liikennejärjestelyjen suunnittelua. Koska Nuijamaan Rajaparkki Ky:tä ei ole pyynnöstä huolimatta kutsuttu palaveriin, joissa tehdään päätöksiä valittajien maa-alueista, on johtopäätökset tehtävä hankeryhmän jäsenten kanssa käytyjen erillisten keskustelujen perusteella. Muun muassa VT 13:n hankeryhmän puheenjohtajan mielestä VT 13:n ja Rajatien koillispuolista aluetta (6 ha) ei tulla koskaan tarvitsemaan liikennealueeksi, vaan alue on siltä osin ylimitoitettu. Nuijamaan Rajaparkki Ky pitää edelleen raja-aseman aluevarausta ja venäläisten ostosmatkailijoiden alueelle poikkeamiseen mahdollistavien ramppien poistamista ylimitoitettuna toimenpiteenä. Nuijamaan Rajaparkki Ky näkee yksiselitteisesti, että Rajavartiolaitoksen ja tullin esittämä vaatimus aluevarauksesta sekä Rapattilantien risteysalueen liittymien poistamisesta, on tehnyt Nuijamaan Rajaparkki Ky:n ja kahden sen yhteistyökumppanin suunnitellun liiketoiminnan mahdottomaksi, tekee alueen maankäytön suunnittelun mahdottomaksi ja siten maa-alueen tonttimaana arvottomaksi.

Valittaja D toteaa, että Savitaipaleen kunta on saanut Kujansuun tilan, johon Pettilän ranta-alue kuuluu, yksityiseltä henkilöltä lahjoituksena. Savitaipaleen kunnanvaltuusto on antanut ranta-alueen Pettilän kyläläisille kunnanvaltuuston päätöksellä 30.6.1967. Ranta-alueella on jo tällä hetkellä veneet ja uimarit sekaisin noin 50 metrin alueella. Savitaipaleen kunnan suunnitelmissa kerrotaan, että isojakin aluksia halutaan tulevan Pettilän rantaan uimaranta-alueelle. Valittaja haluaa, että ympäristöministeriö ottaa jo nyt huomioon kuntarakenteen tulevat muutokset. Savitaipaleella on vain yksi yleinen uimaranta. Valittaja katsoo, että uimaranta ja venesatama eivät voi olla samassa paikassa, jolloin jatkosuunnitelmatkin pitää lopettaa venesataman ja venevalkaman osalta, koska alue on liian pieni vene- ja laivaliikenteeseen.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN PÄÄTÖS

Kannanotot ministeriöiden lausuntoihin

Ympäristöministeriö katsoo, että lausunnot eivät anna aihetta kannanottoihin.

Lausumat valituksista

1. Valittaja A

Ympäristöministeriö hylkää valituksen.

Perustelut

Parikkalan Koirniemen paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköalue (KM-2)

Valittaja vaatii, että KM-2 tulee siirtää ja että aluetta ei tule vahvistaa ennen kuin mahdollinen raja avautuu. Perusteluinaan valittaja esittää, että KM-2 sijaitsee alueella, joka kauaskantoisesti

ajatellen olisi parasta seutua asuntorakentamiselle. Kysymyksessä on vesistön rajoittama alue, joka muodostaa esteen myöhemmille liikenne/laajennustarpeille. Valittajan mielestä KM-2 siirtäminen palvelisi asiakasuntaa ja samalla säästyttäisiin kalliilta tiejärjestelyiltä. Ennen rajan avautumista asianomaiset eivät voi tästä kaavasta päätellä KM-2 -alueen vaikutusta tiejärjestelyihin, asutukseen jne. Valittaja katsoo, että KM-2 -alue ja rajan avautuminen tulee vahvistaa ja käsitellä samanaikaisesti kokonaisuutena.

Säännökset

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden eheytyvää yhdyskuntarakennetta koskevien yleis-
tavoitteiden mukaan yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hy-
vin eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä
siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen. Alueidenkäytöllä ediste-
tään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoitu-
mismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilölii-
kennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntara-
kenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden eheytyvää yhdyskuntarakennetta koskevien eri-
tyistavoitteiden mukaan maakuntakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa tulee edistää yhdys-
kuntarakenteen eheyttämistä ja esittää eheyttämiseen tarvittavat toimenpiteet. Alueidenkäy-
tön suunnittelussa uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule si-
joittaa irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta. Vähittäiskaupan suuryksiköt sijoite-
taan tukemaan yhdyskuntarakennetta. Näistä tavoitteista voidaan poiketa, jos tarve- ja vaiku-
tusselvityksiin perustuen pystytään osoittamaan, että alueen käyttöönotto on kestävän kehityk-
sen mukaista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin ja 28 §:n 1 momentin mukaan maakuntakaavaa
laadittaessa on valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet otettava huomioon siten, että ediste-
tään niiden toteuttamista. Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n 3 momentin mukaisten maakun-
takaavan sisältövaatimusten mukaan kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota
muun muassa maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, alueiden-
käytön ekologiseen kestävyys, ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja tekni-
sen huollon järjestelyihin sekä maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin.

Kaavan hyväksymispäätöstä tehtäessä voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mu-
kaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Maankäyttö- ja rakennuslain 28
§:n 5 momentin nojalla maakuntakaavan sisältövaatimukseen liittyvät seikat on selvitettävä ja
otettava huomioon siinä määrin kuin maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä kaavana edellyt-
tää. Selvitysten perusteella on voitava varmistua siitä, että maakuntakaava täyttää sille asetetut
sisältövaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 71 b §:n 1 momentin mukaisten vähittäiskaupan suuryksiköitä kos-
kevien erityisten sisältövaatimusten mukaan, osoitettaessa maakunta- tai yleiskaavassa vähit-
täiskaupan suuryksiköitä on sen lisäksi, mitä maakunta- ja yleiskaavasta muutoin säädetään,
katsottava, että suunnitellulla maankäytöllä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-
alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen; alueelle sijoittuvat palvelut ovat mah-
dollisuuksien mukaan saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä sekä suunniteltu
maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat koh-
tuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset mahdollisimman vähäiset. Maankäyt-
tö- ja rakennuslain 71 c §:n 1 momentin mukaan vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen si-
jaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan laatu huomioon ottaen ole perusteltu.

Vähittäiskaupan suuryksiköt vaihemaakuntakaavassa

Vaihemaakuntakaava mahdollistaa merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittamisen kaavassa osoitetuille keskustatoimintojen alueille (C,cl,c), merkitykseltään seudullisille vähittäiskaupan suuryksikköalueille (KM-1), merkitykseltään seudullisille paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköalueille (KM-2, km-2), merkitykseltään seudullisille matkailua palveleville vähittäiskaupan suuryksikköalueille (KM-3, km-3), merkitykseltään seudulliselle vähittäiskaupan suuryksikköalueelle, jota kehitetään liikekeskustamaisena alueena (KM-4, Lappeenrannan Myllymäki), merkitykseltään seudullisille rajakaupan suuryksikköalueille (KM-r) ja vähittäiskaupan suuryksikön reservialueille (KM/res). Vähittäiskaupan suuryksikön reservialueisiin liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan reservialuetta ei voida ottaa käyttöön ennen kuin reservialueeseen liittyvä KM-alue on pääosin toteutettu.

Kaikkia kaupan laatuja mahdollistavia vähittäiskaupan suuryksikköalueita (KM-1) on kaavassa osoitettu kaksi. Paljon tilaa vaativia vähittäiskaupan suuryksikköalueita (KM-2) on kaavassa osoitettu kuusi. Merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan näille alueille voidaan sijoittaa sellaista merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi sijoittua keskusta-alueiden ulkopuolelle, kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha-, vene- ja maatalouskauppaa. Kolmella KM-2 -alueella osan kokonaiskerrosalasta saa suunnittelumääräyksen mukaan toteuttaa matkailua palvelevana kauppana. Paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköalueelle ja matkailua palvelevalle vähittäiskaupan suuryksikköalueelle ei voida suunnittelumääräyksen mukaan sijoittaa päivittäistavarakauppaa.

Kaavassa on osoitettu kolme merkitykseltään seudullista matkailua palvelevaa vähittäiskaupan suuryksikköaluetta (KM-3). Merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa sellaista merkitykseltään seudullista matkailua palvelevaa vähittäiskauppaa, joka kaupan laatu, liikenteellinen sijainti ja saavutettavuus huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle. KM-3 alueiden toteuttaminen ja kaupan laatu tulee suunnittelumääräyksen mukaan kytkeä olevan kaupan rakenteeseen monipuolistamalla alueen kaupan valikoimaa.

Kaavassa on lisäksi osoitettu kaksi rajakaupan suuryksikköaluetta (KM-r) Lappeenrannan Nuijamaan rajanylityspaikan vaikutusalueelle ja yksi Imatran rajanylityspaikan vaikutusalueelle.

Keskustatoimintojen alueiden ulkopuolisille vähittäiskaupan suuryksiköille on määritelty kaupallisten palveluiden kerrosalan enimmäismitoitukset, jotka mahdollistavat vähittäiskaupan rakentamisen yhteensä 904 900 kerrosneliömetrillä. Enimmäismitoituksessa ovat mukana sekä olemassa oleva että uusi kerrosala. Suuryksiköiden toteutunut tilanne huomioon ottaen vaihemaakuntakaavassa osoitetut keskusta-alueiden ulkopuoliset vähittäiskaupan suuryksiköt mahdollistavat noin 784 000 kerrosneliömetrin lisärakentamisen.

Selvitykset

Tuomas Santasalo Ky on laatinut vuonna 2013 nyt vahvistettavana olevaa vaihekaavaa varten selvityksen ”Etelä-Karjalan kaupan rakenne ja mitoitus vuoteen 2025”. Selvityksessä todetaan, että selvityksen lähtökohtana on Etelä-Karjalan kokonaismaakuntakaava ja sen kaupan ratkaisujen täydentäminen/päivittäminen uusien vaihtoehtojen kaupan ratkaisujen osalta.

Selvityksen mukaan maakunnan asukkaiden ostovoiman kasvun pohjalta laskettu liiketilan lisätarve vuoteen 2025 mennessä on Etelä-Karjalassa noin 100 000 kerrosneliömetriä, josta tilaa vaativan kaupan osuus on 44 500 kerrosneliömetriä. Loma-asukkaiden ostovoima kasvaa varsin maltillisesti, joten loma-asukkaiden merkitys liiketilan lisätarpeeseen on selvityksen mukaan varsin pieni. Selvityksessä arvioidaan, että venäläisten matkailijoiden ja määrä ja rahankäyttö tu-

levat voimakkaasti kasvamaan Etelä-Karjalassa. Selvityksen mukaan maakunnan omien asukkaiden ostovoiman perusteella laskettu liiketilan lisätarve on Parikkalassa 2 800 k-m². Tästä paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan osuus on 1 200 k-m². Loma-asukkaat lisäisivät selvityksen mukaan kerrosalatarvetta Parikkalassa 200 k-m²:llä.

Etelä-Karjalan liiton vähittäiskaupan liiketilan lisätilantarveskenaarioissa, jotka pohjautuvat sisäasiainministeriön skenaarioihin ja tullin ennusteisiin, on muiden arvioihin vaikuttavien seikkojen lisäksi otettu huomioon viisumivapaus. Eri ennusteiden pohjalta laskettu liiketilan lisätarve Etelä-Karjalassa vaihtelee 500 000–1 700 000 kerrosneliömetrin välillä.

Parikkalan Koirniemen paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköalue (KM-2)

Koirniemen merkitykseltään seudullinen paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköalue (KM-2) sijaitsee valtatie 6 varrella Parikkalan kuntakeskuksen ja Särkisalmen taajaman välissä. Alue sijaitsee noin neljä kilometriä Parikkalan kuntakeskuksesta pohjoiseen.

KM-2 -merkinnän kuvauksen mukaan merkinnällä osoitetaan merkitykseltään seudullisten tilaa vievien vähittäiskaupan suuryksiköiden sekä vaikutuksiltaan niihin rinnastettavien myymäläkeskittymien yleispiirteistä sijaintia keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella. Niitä kehitetään selkeästä kaupasta varten, joka ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa ja jonka asiointitiheys on pieni sekä sijoittaminen keskustaan on toiminnan luonteen ja ison tonttitilararpeen vuoksi vaikeaa.

KM-2 -merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueelle voidaan sijoittaa sellaista merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi sijoittua keskusta-alueiden ulkopuolelle, kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha-, vene- ja maatalouskauppaa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto- ja maisema-arvojen sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen. Alueelle ei voida sijoittaa päivittäistavarakauppaa.

Koirniemen KM-2 -alueen enimmäismitoitus on 62 000 kerrosneliömetriä. Koirniemen KM-2 -merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan aluetta toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa alueen pohjoisosaan, joka käsittää noin 20 000 kerrosneliömetriä, loput kerrosalasta jää reservialueeksi KM-alueen eteläosaan. Kokonaiskerrosalasta saa toteuttaa matkailua palvelevana kauppana 20 000 kerrosneliömetriä. Matkailua palvelevaa vähittäiskaupan suuryksikköä voidaan lähteä toteuttamaan vasta sitten, kun liikenneyhteys välillä Parikkala-Syväoro on avattu pysyvästi henkilö- ja tavaraliikenteelle.

Vaihemaakuntakaavaan liittyvässä vaikutusten arvioinnissa todetaan, että kaava mahdollistaisi Koirniemen alueen kaupallisten palvelujen merkittävän kehittymisen ja tätä kautta venäläisen ostovoiman ohjaamisen Parikkalaan. Vaikutusten arvioinnin mukaan myös ympäristötaajamien ostovoimasta pieni osa kuluisi tämän jälkeen Koirniemeen. Laadituissa selvityksissä oletetaan, että venäläisten ostosmatkailu edelleen kasvaa ja että Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistymisen myötä (vuoteen 2018 tai viimeistään 2020 mennessä) venäläisten ostovoimaa voidaan merkittävässä määrin hyödyntää myös Parikkalassa.

Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että Koirniemen kehittäminen saattaa johtaa Parikkalan keskustan palvelujen vähenemiseen. Toisaalta uudet kaupalliset palvelut parantaisivat huomattavasti lähialueen asutuksen kaupallisia palveluja. Alueelle on suunniteltu tilaa vievää kauppa- ja matkailua palvelevaa kauppa- ja puutarhakauppaa, käytettyjen maatalouskoneiden myyntiä, rauta- ja rakennustarvikekauppaa, metsästystarvike-, veneily-, urheilu- yms. kauppa- ja tehtaanmyymälöitä. Lisäksi outlet-kauppaa, leipomokauppaa ja alueen

omaa lähituotantoa. Selvityksessä katsotaan, että toiminnot eivät sovellu keskustaan, koska ne vaativat laajat rakentamisalueet ja parkkipaikat.

Venäjän hallitus on toukokuussa 2015 jättänyt Suomelle virallisen esityksen Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan statuksen muuttamisesta tilapäisestä kansainväliseksi rajanylityspaikaksi.

Kun otetaan huomioon maakuntakaavan asema pitkän aikavälin suunnitelmana, kaupan palveluverkkoa, kaupan lisätilan tarvetta ja ostovoiman kehitystä koskevat kaavaa varten laaditut selvitykset ja vaikutusarvioinnit sekä Parikkalan Koirniemen KM-2 -merkintää koskevat suunnittelumääräykset, ympäristöministeriö katsoo, että vaihemaakuntakaava perustuu Parikkalan Koirniemeen KM-2 -merkinnällä osoitetun paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköalueen osalta maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin ja vaikutusten arviointiin. Lisäksi ympäristöministeriö katsoo, että kaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset maakunnan tarkoituksenmukaisen alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä ympäristön ja talouden kannalta kestävien liikenteen järjestelyiden kannalta. Vaihemaakuntakaavaa laadittaessa on myös maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla otettu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita huomioon siten, että edistetään niiden toteuttamista. Vaihemaakuntakaavan täyttää myös maankäyttö- ja rakennuslain 71 b ja c §:n mukaiset maakuntakaavan vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset sisältövaatimukset eikä merkintä ole muutoinkaan lainvastainen.

Siltä osin kuin valituksessa on vaadittu kaavan muuttamista ympäristöministeriö viittaa jäljempänä Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry:n valituksen yhteydessä lausuttuun.

Kolmikannan tieliikenteen yhteystarve

Valituksen mukaan Parikkalassa Kolmikannan tieliikenteen yhteystarve rajalla olevalta EP-2 alueelta TP-1 alueelle tulisi esittää selvemmin. Valittaja katsoo, että tieliikenteen yhteystarve poistuu, mikäli Koirniemen KM-2 -alue siirretään valittajan esittämällä tavalla rajan yhteyteen.

Maakuntakaavassa on osoitettu tieyhteystarve Parikkalan rajanylityspaikalta Kolmikannasta Parikkalan keskustaan merkinnällä ”tieliikenteen yhteystarve”. Tieliikenteen yhteystarve -merkintä osoittaa merkinnän kuvauksen mukaan liikennejärjestelmän kehittämisen tarpeen päätepisteiden välillä. Merkinnällä osoitetaan tieliikenneyhteyden kehittämistarve. Merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan Kolmikannassa yhteystarvemerkinällä tarkoitetaan tieyhteyden kehittämistä rajalta Parikkalan keskeisten elinkeinoalueiden ja keskustan tuntumaan, mukaan lukien nykyisen yhteyden kehittäminen.

Kaavaselostuksen mukaan Parikkalassa merkintä rajalta valtatie kuudelle perustuu mahdollisiin tulevaisuuden tarpeisiin liittyen rajanylityspaikan avautumiseen ja siihen liittyviin liikennejärjestelyihin. Kaavaselostuksen mukaan uuden tieyhteyden suunnittelussa otetaan huomioon myös olemassa olevan Kolmikannantien kehittäminen.

Ympäristöministeriö toteaa, että yhteystarvemerkinällä osoitetaan maakuntakaavassa ne tieyhteydet, joiden tarve on voitu todeta, mutta joiden sijaintiin tai toteuttamiseen liittyy niin huomattavaa epävarmuutta, ettei ohjeellisen tai vaihtoehtoisen tielinjauksen osoittaminen ole mahdollista. Yhteystarvemerkinää voidaan käyttää myös silloin, kun tämä voi tarkoittaa nykyisten yhteyksien parantamista. Yhteystarvemerkinä on kehittämisperiaatemerkintä, johon maantielain mukainen yleis- tai tiesuunnitelma ei voi perustua. Maakuntakaavassa osoitettu yhteystarve ja sen toteutus ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja tien suunnittelussa.

Valituksessa viitatus Muttelinmäen osalta ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaavassa ei ole Muttelinmäen kohdalla eritasoliittymää.

Kun otetaan huomioon yhteystarvemerkin luonne kehittämisperiaatemerkinä ja sen toteuttamisen edellyttämä jatkosuunnittelu sekä suunnittelumääräykseen sisältyvä maininta nykyisen yhteyden kehittämisestä, ympäristöministeriö katsoo, että maakuntakaava Kolmikannan tieliikenteen yhteystarve -merkinnän osalta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset muun muassa ympäristön ja talouden kannalta kestävien liikenteen järjestelyjen osalta eikä merkintä ole muutoinkaan lainvastainen.

2. Parikkalan kunta

Ympäristöministeriö hylkää valituksen.

Perustelut

Parikkalan kunta katsoo valituksessaan, että Parikkalan rajanylityspaikan EP-2 aluevaraus tulee nähdä ohjeellisena siten, että kaavassa varaudutaan ensisijaisesti rajavartioston ja tullin toimintojen kehittämiseen, muttei muulta osin estä Parikkalan elinkeinojen kehittämistä.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toimivaa aluerakennetta koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnoille sekä muille maanpuolustuksen ja rajavallvonnan toimintamahdollisuuksille. Samalla on huomioitava muun yhdyskuntarakenteen, elinympäristön laadun ja ympäristöarvojen asettamat vaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Maakuntakaavan sisältövaatimuksia koskevan maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n 1 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Maakuntakaavassa osoitetaan EP-2 -alueina merkinnän kuvauksen mukaan Kaakkois-Suomen rajavartioston ja tullin käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut alueet. Merkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto- ja maisema-arvojen sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen.

Kaavaselostuksen mukaan Parikkalan rajanylityspaikan EP-2 -aluetta on laajennettu voimassa olevan kaavan mukaisesta tulevaisuuden tarpeita varten rajavartiolaitoksen ja tullin esityksestä. Maakuntakaavaa laadittaessa Parikkalan rajanylityspaikan osalta oli suunnitteilla kaksi laajenusvaihtoehtoa, jotka molemmat sisältyvät kaavassa osoitettuun EP-2 -alueeseen.

Maakuntakaavassa EP-2 -alueelle on osoitettu kohdemerkinnällä logistiikkakeskittymä (log). Merkinnällä osoitetaan merkinnän kuvauksen mukaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät logistiikkakeskittymät. Kaavaselostuksen mukaan logistiikkakeskittymät on osoitettu jo osittain toteutuneelle Teppanalan ja Kolmikannan sekä Särkisalmen alueille. Logistiikkakeskittymiä kehitetään erityisesti rajaliikenteeseen liittyville terminaalitoiminnoille.

Maakuntakaava on yleispiirteinen alueiden käyttöä koskeva suunnitelma, joka tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Maakuntakaavassa osoitettua EP-2 -alueen rajausta ja logistiikkakeskittymämerkintää on yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulkittava yleispiirteisesti. Logistiikkakeskittymämerkintä mahdollistaa myös muiden kuin rajavartioston ja tullin toimintojen sijoittamisen valituksessa tarkoitettulla alueella sovittamalla erilaiset toiminnot yhteen yksityis-

kohtaisessa kaavoituksessa. Maakuntakaava ei siten ole esteenä elinkeinojen kehittämislle valituksessa tarkoitettulla alueella.

Ympäristöministeriö katsoo, että maakuntakaavassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet muun muassa maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeiden osalta sekä muut maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset muun muassa maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta eikä kaava Parikkalan rajanylityspaikan EP-2 -alueen osalta ole muutoinkaan lainvastainen.

3. Nuijamaan Rajaparkki Ky

Ympäristöministeriö hylkää valituksen.

Perustelut

Valittaja vaatii, että ympäristöministeriö muuttaa maakuntavaltuuston päätöstä valittajan esittämällä tavalla tai osoittaa valittajalle korvaavan maa-alueen valittajan liiketoimintaa varten. Mikäli näitä vaatimuksia ei pystytä toteuttamaan, valittaja vaatii, että valtio lunastaa valituksen liitteeseen merkityn 15 hehtaarin suuruisen riidanalaisen alueen. Valittajan ensisijainen vaatimus on Nuijamaan EP-2 -alueen pienentäminen ja liittymäyhteyksien säilyttäminen lähempänä rajanylityspaikkaa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toimivaa aluerakennetta koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvattava riittävät alueelliset edellytykset varuskunnille, ampuma- ja harjoitusalueille, varikkotoiminnoille sekä muille maanpuolustuksen ja rajavallvonnan toimintamahdollisuuksille. Samalla on huomioitava muun yhdyskuntarakenteen, elinympäristön laadun ja ympäristöarvojen asettamat vaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Maakuntakaavan sisältövaatimuksia koskevan maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n 1 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Maakuntakaavassa osoitetaan EP-2 -alueina merkinnän kuvauksen mukaan Kaakkois-Suomen rajavartioston ja tullin käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut alueet. Merkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto- ja maisema-arvojen sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen.

Kaavaselvityksen mukaan Lappeenrannan Nuijamaan rajanylityspaikan EP-2 -aluetta on laajennettu voimassa olevan kaavan mukaisesta tulevaisuuden tarpeita varten rajavartiolaitoksen ja tullin esityksestä. Päivitetyssä Nuijamaan rajanylityspaikan kehittämisselvityksessä on esitetty rajanylityspaikkaan liittyvät liikennetarpeet vuoteen 2035 saakka. Nuijamaan rajanylityspaikka on toiseksi vilkkain rajanylityspaikka Suomen ja Venäjän välillä ja yksi tärkeimmistä maantiekuljetusyhteyksistä Venäjän ja EU:n välillä. Nuijamaalla on tarkoituksena laajentaa raskaan liikenteen terminaali- ja odotusaluetta sekä rakentaa uusia tulli- ja rajavallvontalinjoja liikennemäärien hallinnan parantamiseksi ja tienkäyttäjien turvallisuuden parantamiseksi.

Valituksessa tarkoitettujen liikennejärjestelyjen osalta vaihemaakuntakaavassa ei osoiteta muita muutoksia voimassa olevaan maakuntakaavaan kuin Vortsan eritasoliittymä, joka on kaavassa osoitettu merkinnällä ”eritasoliittymä, suunniteltu”. Merkintään liittyvän suunnittelumääräyk-

sen mukaan eritasoliittymien kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenteen ja liikennejärjestelmän toimivuuteen. Tulee ottaa myös huomioon seudulliset ulkoilu-, virkistys- ja viiheryhteystarpeet, luonnon- ja maisemansuojelu, kulttuuriympäristö, pohjavesien suojelu sekä lajiston liikkuminen. Suunnittelumääräyksen mukaan Vortsan liittymän osalta liittymätyyppi määritellään jatkosuunnittelun yhteydessä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on käynnistänyt yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa suunnitteluhankkeen valtatie 13 (Nuijamaantien) parantamiseksi välillä Lappeenranta-Nuijamaa. Tieosuus kuuluu Euroopan laajuiseen TEN-tieverkkoon. Hankkeessa on päätetty toteuttaa ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) ennen yleissuunnitelman laatimista. Nuijamaantien ympäristövaikutusten arviointi valmistui syksyllä 2014 ja Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 19.11.2014. Arvioinnin tulosten perusteella hankkeesta vastaava tekee päätöksen yleissuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta. Maantielain (503/2005) mukainen yleissuunnitelma on tarkoitus valmistua vuonna 2015. Tiesuunnitelman tekeminen on ajoitettu vuosille 2015–2016. Yleissuunnitelman laatimisen lähtökohtana on rajaliikenteen eriyttäminen paikallisliikenteestä siten, että valtatie 13 varataan kansainväliselle rajaliikenteelle Vortsan liittymästä rajalle. Tämä tarkoittaa lähtökohtaisesti sitä, että Vortsan liittymästä etelään ei tulla sallimaan liittymiä valtatielle eikä etenäkään rajanylityspaikan sisäisellä toiminta-alueella.

Ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaavassa on voitava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden edellyttämällä tavalla varautua olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien rajanylityspaikkojen ja valtateiden kehittämismahdollisuuksiin ja näiden pidemmän aikavälin alueidenkäyttötarpeisiin. Maakuntakaavan EP-2 -merkintä sisältää maakuntakaavallinen suunnittelutaso huomioon ottaen toteutusta koskevaa liikkumavaraa rajavartioston ja tullin käyttöön tulevien alueiden sekä Nuijamaantien myöhempiä suunnitteluvaiheita varten. Nuijamaantien rakentamiseen liittyvät toimenpiteet kuten liittymien toteutustapa ja tarkempi sijainti sekä muu tiesuunnittelu ratkaistaan maantielain mukaisen yleissuunnitelman ja muun yksityiskohtaisemman tiesuunnittelun yhteydessä.

Ympäristöministeriö ei ota maakuntakaavaa vahvistaessaan kantaa lunastuslain mukaisiin kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastamisen edellytyksiin. Maakuntakaavan vahvistamis päätöksestä ei aiheudu suoraan lunastustoimenpiteitä. Kaavan lisäksi maan lunastaminen edellyttää yksityiskohtaisempaa suunnitelmaa, jossa yleisen tien tarkempi sijainti on määritelty. Maantienlain 26 §:n 1 momentin mukaan hyväksytty tiesuunnitelma oikeuttaa tiesuunnitelmasa osoitettujen alueiden ja oikeuksien lunastamiseen. Maantielain 53 §:n 1 momentin mukaan tietä varten tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa ja lunastamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) säädetään.

Ympäristöministeriön toimivallassa ei ole myöskään osoittaa valituksessa vaadittuja korvaavia maa-alueita.

Edellä olevan perusteella ja kun otetaan huomioon, että maakuntakaava on yleispiirteinen pitkän aikavälin suunnitelma, joka tarkentuu jatkosuunnittelussa, ympäristöministeriö katsoo, että maakuntakaavassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet muun muassa maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeiden osalta sekä muut maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset muun muassa ympäristön ja talouden kannalta kestävien liikenteen järjestelyjen osalta eikä kaava ole valituksessa tarkoitetuilta osin muutoinkaan lainvastainen.

4. Valittaja D

Ympäristöministeriö hylkää valituksen.

Perustelut

Valitus koskee maakuntakaavassa kohdamerkinnällä osoitettua matkailun kehittämiskohdetta Savitaipaleen Pettilän kylässä Saimaan rannalla. Valituksessa vedotaan Savitaipaleen kunnanvaltuuston 30.6.1967 tekemään päätökseen, jolla kunta on luovuttanut ranta-alueen Pettilän kyläisille. Valittaja katsoo, että maakuntakaavaa laadittaessa on unohdettu alueen luovuttaminen uimarantakäyttöön. Valittaja katsoo, että uimaranta ja venesatama eivät voi olla samassa paikassa.

Maakuntakaavassa osoitetaan valituksen kohteena olevan merkinnän kuvauksen mukaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät matkailupalvelukohteet. Matkailukohdemarkintä osoittaa tehokasta matkailupainotteista kohdetta, joka voi sisältää merkittäviä rakennuksia, laitteita tai muuta matkailua tukevaa rakennetta.

Matkailun kehittämiskohdemarkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan kohteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon luonto-, maisema-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvot, vesiensuojelu sekä vesistöjen mahdollisuudet matkailun kehittämisessä. Tulee huolehtia myös siitä, ettei kyseisiä arvoja vaaranneta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen ja rakenteiden omaleimaisuuteen, ympäristön sopivuuteen sekä visuaaliseen ilmeeseen.

Kaavaselostuksen mukaan Etelä-Karjalan voimassa olevassa maakuntakaavassa Lappeenrannan ja Imatran kaupunkien alueella matkailuun osoitetut varaukset ovat olleet riittäviä voimakkaasta matkailupalvelujen kasvusta huolimatta. Pienempiin kuntiin matkailupalvelualueita on kokonaisuudessaan osoitettu vähemmän. Myös pienemmissä kunnissa matkailupalvelut ovat kaavaselostuksen mukaan lähteneet vahvasti kehittymään, ja vaihemaakuntakaavassa matkailun kehittämiskohteet on osoitettu pienempiin kuntiin.

Etelä-Karjalan matkailustrategian mukaan Etelä-Karjalan matkailullinen vetovoima perustuu muun muassa vesistöjen monipuoliseen matkailukäyttöön. Tavoitteena on, että vesistöt kuten Saimaa, ovat monipuolisessa matkailukäytössä siten, että tarjolla on sekä luonnonrauhaa että enemmänkin kehittyneitä vesistöön tukeutuvia keskittymiä tai keskuksia kaikkina vuoden aikoina.

Vaihemaakuntakaava on ollut valmisteluvaiheen palautteen antamista varten nähtävillä 10.4.–10.5.2013. Valittaja on tuolloin jättänyt huomautuksen, jossa viitataan Savitaipaleen kuntaan jätettyyn kuntalaisaloitteeseen. Kuntalaisaloitteessa pyydetään poistamaan Pettilän osayleiskaavasta LV, LV/VV, R-800 ja YU-alueet kaavamerkintöineen. Vaihekaavan huomautuksiin antamassaan vastineessa Etelä-Karjalan liitto toteaa, että valittajan huomautuksen sisältö ei koske vaihekaavaa.

Pettilän ranta-alueelle on vuonna 2010 hyväksytyssä Pettilän kyläyleiskaavassa osoitettu loma- ja matkailualue (R-800). Osayleiskaavan mukaan loma- ja matkailualueen suurin sallittu rakennusoikeus on 800 kerrosneliömetriä. Alueen uudisrakentaminen vaatii yleiskaavamerkinnän mukaan ranta-asemakaavan laadinnan.

Ympäristöministeriö toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin sen muuttamisesta koskevan vaikutuksen osalta. Vaihemaakuntakaavan vahvistamisen yhteydessä ei käsitellä

osayleiskaavaan tai valituksessa viitattuun satamaselvitykseen mahdollisesti liittyviä virheellisyksiä tai muita sisältökysymyksiä. Myöskään valituksessa viitattuun kuntalaisaloitteeseen liittyviä seikkoja ei käsitellä vaihemaakuntakaavan vahvistamisen yhteydessä.

Maakuntakaavaan liittyvässä vaikutusten arvioinnissa todetaan, että matkailun ja kehittämisen kohdealue sijoittuu Pettilän kyläalueelle ja merkintä antaa mahdollisuuden kehittää alueen matkailupalveluja. Vaikutusten arvioinnin mukaan matkailupalvelujen toteuttaminen hyödyntää kylän asukkaita palvelujen lisäyksellä sekä sosiaalisen kanssakäymisen vahvistumisella. Se voi tuoda työpaikkoja myös alueen asukkaille. Raportissa on arvioitu yleispiirteisellä tasolla merkinnän vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteen, liikenteen ja yhdyskuntahuollon, kaupan ja muiden elinkeinojen sekä palveluiden, talouden, luonnon ja luonnonvarojen sekä kulttuuriympäristön ja ihmisten elinolojen näkökulmasta.

Valittaja on huolestunut Pettilän kyläläisille luovutetun alueen säilymisestä uimarantakäytössä. Ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaavassa osoitettu matkailun kehittämiskohde on kehittämisperiaatemarkintä, jonka toteuttamisen edellyttää yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Kehittämiskohteen tarkempi sijainti, aluevaraustarpeet sekä sen sovittaminen alueen muuhun maankäyttöön selvitetään tarkemmin yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Ympäristöministeriö katsoo, että uimarantakäyttö ja matkailu ovat lähtökohtaisesti yhteen sovitettavissa alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

Maakuntakaavassa ei ratkaista siinä osoitettuja toimintoja, kuten tässä tapauksessa matkailua, kiinteistö- tai maanomistajakohtaisesti. Maakuntakaavan vaikutuksia arvioidaan alueiden käyttöön kohdistuvien vaikutusten perusteella. Mitä suuremmin ja tarkemmin kaava ohjaa toteuttamista ja mitä merkittävimmistä vaikutuksista on kyse sitä yksityiskohtaisempia selvitysten ja arviointien tulee olla. Kun otetaan huomioon että kysymyksessä on kehittämisperiaatemarkintä ja siihen liittyvä suunnittelumääräys, ympäristöministeriö katsoo, että kaavan vaikutusten arviointi täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaiset vaatimukset siinä määrin kuin vaikutusten arviointi maakuntakaavalta yleispiirteisenä suunnitelmana edellyttää.

Edellä olevan perusteella ympäristöministeriö katsoo, ettei Savitaipaleen Pettilän kylän matkailun kehittämiskohde -merkintä ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastainen.

5. Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry

Ympäristöministeriö jättää tuotantotoiminnan ja palveluiden alueen TP-1 Matalakennäs Parikkalassa vahvistamatta siten kuin jäljempänä vahvistamatta jätettyjä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä koskevasta kohdasta ilmenee ja hyväksyy valituksen tältä osin.

Siltä osin kuin valituksessa tuodaan esille venäläisten ostovoiman heikkeneminen ja katsotaan, että vaihemaakuntakaavassa esitetty kaupan suuryksiköiden lisätilantarve voi osoittautua ylimitoitetuksi, ympäristöministeriö viittaa jäljempänä vahvistamatta jätettyjä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä kohdassa esitetyn perustein vahvistamatta jätettyihin vähittäiskaupan suuryksikkö-alueisiin.

Ympäristöministeriö hylkää valituksen muilta osin.

Perustelut

Maakuntakaavan muuttamista koskevat vaatimukset Muukonsaaren ja Kuolimojärven osalta

Valituksessa vaaditaan, että Muukonsaaren Ar-alue on muutettava ml-alueeksi ja että Savitaipaleen luonnonoloiltaan erittäin arvokas Kuolimojärvi on merkittävä ml-alueeksi.

Etelä-Karjalan maakuntakaavassa on käytetty Ar-merkintää osoittamaan rakennetta tiivistävää tai uutta asuntovaltaista aluetta. Ympäristöministeriö toteaa, että Muukonsaareen ei ole nyt vahvistettavana olevassa 1. vaihemaakuntakaavassa osoitettu Ar-aluetta. Voimassa olevassa ympäristöministeriön 21.12.2011 vahvistamassa Etelä-Karjalan kokonaismaakuntakaavassa Muukonsaareen on osoitettu Ar-alue.

Voimassa olevassa Etelä-Karjalan kokonaismaakuntakaavassa ml-alueina on osoitettu luontomatkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueita. Vahvistettavana olevaan 1. vaihemaakuntakaavaan ei sisälly lainkaan ml-alueita.

Kuolimojärveä koskevat merkinnät on vahvistettu ympäristöministeriön 21.12.2011 vahvistamassa kokonaismaakuntakaavassa. Nyt vahvistettavana olevassa 1. vaihemaakuntakaavassa ei ole Kuolimojärveä koskevia merkintöjä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 3 momentin mukaan ympäristöministeriön on jätettävä kaava kokonaan tai osittain vahvistamatta, jollei kaava täytä sille 28 §:ssä asetettuja sisältövaatimuksia tai jos päätös muutoin on lainvastainen. Muussa tapauksessa päätös on vahvistettava. Maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 6 momentin mukaan maakuntakaavaan voidaan sitä vahvistettaessa tehdä oikaisunluonteisia korjauksia ja maakunnan liiton suostumuksella vähäisiä muutoksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 27 §:n 2 momentin mukaan maakuntakaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain. Maakunnan liitto on voinut siten harkintavaltansa puitteissa rajata nyt vahvistettavana olevan vaihemaakuntakaavan sisällöltään tietyt aihepiirit käsittäväksi kokonaisuudeksi.

Ympäristöministeriö toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain 31 § 3 momentin mukaan ministeriöllä ei ole toimivaltaa kaavan vahvistamisen menettelyn yhteydessä muuttaa maakunnan liiton tekemää kaavaratkaisua valituksessa vaaditulla tavalla. Ministeriö voi ainoastaan tutkia kaavaratkaisun lainmukaisuuden.

Lappeenrannan Hartikkalan liito-orava-alue ja luontoarvojen huomioon ottaminen

Valituksessa katsotaan, että Lappeenrannan Hartikkalan liito-orava-alue VT 13 tuntumassa on liian suppea. Valituksen mukaan liito-oravaa esiintyy huomattavasti laajemmalla alueella, ja elinalueen raja-alue on tutkittava uudelleen sekä muutettava asianmukaiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 28 § 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota muun muassa luonnon arvojen vaalimiseen.

Ympäristöministeriö toteaa, että vahvistettavana olevassa 1. vaihemaakuntakaavassa ei ole osoitettu kaavamerkinnoin liito-orava-alueita. Valituksessa viitataan Hartikkalan liito-orava-alueeseen ja liito-orava-alueeseen, joka sijaitsee vaihekaavassa osoitettujen Nuijamaantien liittymän merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikköalueen (KM-1) ja Mustolan merkitykseltään seudullisen rajakaupan suuryksikön (KM-r) välisellä alueella. Kaavaan liittyvässä vaikutusten arvioinnissa todetaan Nuijamaantien liittymän vähittäiskaupan suuryksikköalueen (KM-1) luontoon kohdistuvien vaikutusten osalta seuraavaa:

”Alueen eteläpuolella, Mustolan KM-r ja Nuijamaantien liittymän KM-1 alueen välissä on liito-oravan elinalue, lisääntymisalue ja levähdysalue. KM-1 alueen ja Saimaan kanavan välisellä alueella on jalopuumetsää. Saimaan kanavan varressa Mustolassa (Mustolan lehto) on alueellista linnustollista merkitystä, joka on otettu huomioon vaihemaakuntakaavarajauksessa. Valtatien

13 länsipuolisen KM-1 alueen läheisyydessä on Hartikkalan liito-orava-alueita ja arvokasta laidun-alueita, jotka eivät sijoitu suunnitellulle alueelle. Vaihemaakuntakaavan varauksilla Mälkiässä ei ole vaikutuksia alueen ja lähialueen luontoarvoihin. Luontoarvoja tullaan tarkemmin tarkastelemaan valtatie 13 YVA-ohjelman yhteydessä. Ne liittyvät valtatie 13 tiesuunnitelmaan ja ne otetaan huomioon yksityiskohtaisemman tiesuunnittelun yhteydessä. Alueella ei ole muita valtakunnallisia, maakunnallisia eikä seudullisia luonto- eikä luonnonsuojeluohjelmien tai Natura 2000 -alueita.”

Sekä merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikköalueen (KM-1) merkintään että merkitykseltään seudullisen rajakaupan suuryksikön (KM-r) merkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää luonto- ja maisema-arvojen sekä kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseen.

Ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka oikeusvaikutukset kohdistuvat ensisijassa yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Siinä yhteydessä tehdään myös tarkempien selvitysten perusteella aluevarauksia ja muita merkintöjä koskevat yksityiskohtaiset ratkaisut. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa on myös mahdollista ottaa huomioon muun muassa liito-oravien edellyttämät kulkureitit.

Luonnonsuojelulain 47 §: momentin mukaan erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kielto tulee voimaan kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Kun edellä mainitun lisäksi otetaan huomioon kaavassa annetut suunnittelumääräykset, jotka edellyttävät luontoarvojen huomioon ottamista sekä se, että luonnonsuojelulaki on voimassa kaavaratkaisun sisällöstä huolimatta, ympäristöministeriö katsoo, että maakuntakaava valituksessa tarkoitetuilta osin täyttää maankäyttö- ja rakennuslain luonnonarvojen vaalimista koskevat maakuntakaavan sisältövaatimukset. Maakuntakaavan vahvistamiselle ei ole myöskään luonnonsuojelulaista johtuvaa estettä.

Kaavan muuttamista koskevan vaatimuksen osalta ympäristöministeriö viittaa edellä Muokonsaarta ja Kuolimojärveä koskevien merkintöjen yhteydessä lausuttuun.

Lepakkoselvitykset

Valituksessa todetaan, että lepakoiden esiintymisestä on tehty vain yhdeltä vaihemaakuntakaavan kohdealueelta karkea kartoitus. Luonnonsuojelupiiri katsoo, että kaikissa kaavahankkeissa on ryhdyttävä tekemään EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin kuuluvien lepakoiden elinalueiden kartoituksia.

Ympäristöministeriö toteaa, että kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat luonnonsuojelulain 38 §:n ja 49 §:n nojalla rauhoitettuja. Kaikki lepakkolajit sisältyvät myös EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) lueteltuihin lajeihin. Suurin uhka lepakoilta on sopivien elinympäristöjen häviäminen.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aiemmin tehdyt selvitykset ja muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Maakuntakaava on yleispiirteinen alueidenkäyttöä koskeva suunnitelma, joka tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Samoin maakuntakaavaa koskevat selvitykset ja vaikutusten

arviointi tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Erityisesti suojeltavia lajeja koskevia selvityksiä ei lähtökohtaisesti ole tarpeen tehdä maakuntakaavavaiheessa.

Ympäristöministeriö katsoo, että vaihemaakuntakaavan perusteella voidaan laatia sellainen yksityiskohtaisempi suunnitelma, jossa on mahdollista ottaa huomioon luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin, kuten Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin valituksessa mainittuihin liito-oravaan ja lepakoihin, kuuluvien yksilöiden selvästi luonnossa havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskielto.

Ympäristöministeriö katsoo, että vaihemaakuntakaava perustuu lepakoiden osalta maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin ja vaikutusten arviointiin.

Tieliikenteen yhteystarve Parikkalan Kolmikannasta Parikkalan keskusta

Siltä osin kuin valituksessa on vaadittu Parikkalan Kolmikannasta Parikkalan keskusta osoitetun tieliikenteen yhteystarpeen poistamista vaihemaakuntakaavasta ympäristöministeriö viittaa edellä valituksen 1 kohdalla lausuttuun.

Vahvistamatta jätetty kaavamerkintä

Tuotantotoiminnan ja palveluiden alue TP-1 Matalakennäs Parikkalassa

Ympäristöministeriö jättää tuotantotoiminnan ja palveluiden alueen TP-1 Matalakennäs Parikkalassa maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja luonnonsuojelulain 65 §:n vastaisena vahvistamatta ja hyväksyy samalla tältä osin Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry:n valituksen (5).

Perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n 5 momentin nojalla maakuntakaavan sisältövaatimuksiin liittyvät seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä kaavana edellyttää. Selvitysten perusteella on kuitenkin voitava varmistua siitä, että maakuntakaava sen sallimien toteuttamisvaihtoehtojen puitteissa täyttää sille asetetut sisältövaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaisten maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota muun muassa alueiden käytön ekologiseen kestävyYTEEN ja luonnonarvojen vaalimiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 2 momentin ja 28 §:n 1 momentin mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kulttuuri- ja luonnonperintöä, virkistyskäyttöä ja luonnonvaroja koskevien erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät luonnonperinnön arvot säilyvät.

Maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n 1 momentin mukaan kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Maakuntakaava on luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettu suunnitelma.

Maakuntakaavassa on osoitettu tuotantotoiminnan ja palveluiden alue TP-1 Matalakennäs Parikkalan Kolmikannan alueelle. TP-1 -alue rajoittuu osittain pohjoispuolelta Siikalahteen, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon sekä luontodirektiivin mukaisena kohteena (FI0415007 Siikalahti) että osana lintudirektiivin mukaista kohdetta (FI0415001 Siikalahti, Sammallampi, Rautalahti). Siikalahti kuuluu lisäksi valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan. Siikalahti on Sisä-Suomen arvokkain lintuvesi ja Siikalahden ja Sammallammen alueet ovat myös kansainvälisesti arvokkaita lintualueita.

Tuotantotoiminnan ja palveluiden alueena (TP-1) osoitetaan maakuntakaavassa merkinnän kuvauksen mukaan vähintään seudullisesti merkittäviä ympäristöhäiriöttömiä tuotantotoiminta- ja palvelualueita. Merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueelle saadaan sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta tuotantotoimintaa ja varastointia, toimistoja, logistiikan alueita sekä alueelle soveltuvia palveluja. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota rakenteeseen sopeutuvan, laadukkaan ja tasapainoisen työpaikka- ja palveluympäristön toteuttamiseen, rakennettavan ympäristön hyvään laatuun, tienvarsinäkyymiin, toteuttamisjärjestykseen ja ajoitukseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon sujuvat sekä toiminnalliset liikenneyhteydet pääväyliin, taajamiin ja asutukseen. Alueiden kehittämistä tulee suunnitella harkitusti ottaen huomioon pohjavedet, maisema-arvot sekä luonnon- ja elinympäristö.

Parikkalan kunta on laatimassa Kolmikannan alueelle osayleiskaavaa (luonnos 18.3.2014). Osayleiskaavatyöhön liittyvässä luontoselvityksessä todetaan, että maakuntakaavassa TP-1 -alueeksi (Matalakennäs) merkityllä alueella esiintyy osin luonnontilainen kostean ja tuoreen keskiravinteisen lehdon lehtipuustoinen metsikkö. Luonnontilaiset kosteat keskiravinteiset lehdot on uhanalaisuusluokituksessa luokiteltu silmälläpidettäviksi ja tuoreet keskiravinteiset lehdot vaarantuneiksi. Lisäksi alueella esiintyvät lehdot kuuluvat metsälain 10 §:n mukaisiin erityisen arvokkaisiin kohteisiin ja ne suositellaan säilytettäviksi. Alue on myös osa uhanalaisen lajin (valkoselkätikka) elinympäristöä. Kolmikannan osayleiskaavaan liittyen ei ole tehty selvitystä kaavan vaikutuksista Natura-alueisiin.

Voimassa olevassa Parikkalan kunnan Pienten vesistöjen oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa maakuntakaavassa osoitetusta TP-1 -alueesta (Matalakennäs) noin puolet on osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL).

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa maakuntakaavasta antamassaan lausunnossa, että maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa ei ole riittävästi osoitettu, että TP-1 -aluevaraus, Matalakennäs, voidaan toteuttaa heikentämättä Siikalahden Natura-alueen luonnonarvoja ja että kyseinen aluevaraus tulisi jättää vahvistamatta.

Ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaavaa laadittaessa on luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti arvioitava, sisältyykö siihen hankkeita tai suunnitelmia, jotka joko yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentävät niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi maakuntakaavan vaikutusalueella sijaitsevat alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Maakuntakaavaa laadittaessa ei tällaista arviota ole

tehty. Mikäli arvio olisi tehty ja tällaisia hankkeita tai suunnitelmia olisi todettu olevan, olisi maakuntakaavan laadinnassa tullut noudattaa luonnonsuojelulain 65 §:n ja 66 §:n mukaista menettelyä.

Tuotantotoiminnan ja palveluiden alueeseen (TP-1) liittyvää suunnittelumääräystä, joka koskee luontoympäristön huomioon ottamista, ei voida pitää riittävänä.

Ympäristöministeriö katsoo, että maakuntakaava ei tuotantotoiminnan ja palveluiden alueen TP-1 Matalakennäs osalta perustu riittäviin selvityksiin. Tämän vuoksi ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja sekä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti arvioitavissa täyttääkö maakuntakaava tältä osin maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset ekologien kestävyiden ja luonnonvarojen vaalimisen osalta.

Maakuntakaavan vahvistaminen

Ympäristöministeriö katsoo, että Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava muilta kuin vahvistamatta jätetyiltä osin täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:ssä asetetut sisältövaatimukset. Koska maakuntakaavan vahvistamiselle muilta osin ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 3 momentista johtuvaa estettä, ympäristöministeriö vahvistaa maakuntakaavan. Samalla ympäristöministeriö vahvistaa voimassa olevasta Etelä-Karjalan maakuntakaavasta (2011) kumoutuvien alueiden ja kohteiden kumoamisen liitteenä olevien erillisten karttojen mukaisesti.

Maakuntakaavan voimaantulo

Ympäristöministeriö määrää maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n perusteella maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jatkosuunnitteluohjeet

Ympäristöministeriö kehottaa Etelä-Karjalan liittoa seuraamaan vähittäiskaupan liiketilan lisätarpeen perusteena olevan ostovoiman kehitystä etenkin venäläisten matkailijoiden osalta. Mikäli ostovoima ei kehity vahvistetun kaavan selvityksissä arvioidulla tavalla, on liiketilan lisätarvetta tarpeen arvioida uudelleen. Ympäristöministeriö kehottaa tulevassa maakuntakaavoituksessa kiinnittämään erityistä huomiota vähittäiskaupan kokonaismitoitukseen ja sen jakautumiseen kaupan eri laatujen kesken sekä kokonaismitoituksen jakautumiseen keskustatoimintojen alueiden ja keskustatoimintojen alueiden ulkopuolisten alueiden kesken.

Jatkotoimenpiteet

Etelä-Karjalan liiton on maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaisesti kuulutettava maakuntakaavan voimaantulosta.

Etelä-Karjalan liiton tulee lisäksi lähettää maakuntakaava tiedoksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n mukaisille viranomaisille otettavaksi huomioon suunnittelussa, päätöksenteossa sekä alueiden käyttöä koskeviin toimenpiteisiin ryhdyttäessä.

Oikeusvaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 1 momentin mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 2 momentin mukaisesti viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n 1 momentin mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa maakuntakaavamerkinnot ja määräykset sisältävässä maakuntakaavan osassa mainituilla alueilla. Alueella, jolla rakentamisrajoitus on voimassa, ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että vaikeutetaan maakuntakaavan toteutumista.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 4 § 3 mom., 9 §, 17 §, 24 § 2 mom., 25 §, 27 §, 28 §, 29 §, 30 § 1 mom., 31 §, 33 §, 71 a §, 71 b §, 71 c §, 188 § 3 mom. ja 201 §
 Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999) 1 §, 10 §, 93 § ja 95 §
 Kuntalaki (365/1995) 90 § ja 92 §
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 65 § ja 66 §
 Ympäristöministeriön asetus (31.3.2000) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä
 Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
 Ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista (83/2013) 3 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Maatalous- ja ympäristöministeri

Kimmo Tiilikainen

Osaston päällikkö
 Ylijohtaja

Helena Säteri

LIITE

Valitusosoitus
 Oikaisuvaatimusohje

MAKSU JA JAKELU

Päätös, maksutta

Etelä-Karjalan liitto, Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry, Katariinantori 6, 53100 Lappeenranta

Päätösjäljennös saantitodistuksella, maksu 220 euroa (laskutetaan erikseen)

valittaja A

valittaja D

Antti Orama, (Nuijamaan Rajaparkki, valittaja B sekä valittaja C), Maanomistajien Arviointikeskus Oy, Revontulentie 8 A, 02100 Espoo

Parikkalan kunta, Harjukuja 9, 59100 Parikkala

Yhteisissä valituksissa päätös on toimitettu valituksessa ilmoitetulle yhdyshenkilölle. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, päätös on toimitettu valituksen ensimmäiselle allekirjoittajalle tai vastaselityksen ensimmäiselle allekirjoittajalle, mikäli sen allekirjoittaja on muu kuin valituksen ensimmäinen allekirjoittaja. Päätöksen vastaanottajan on hallintolainkäyttölain (586/1996) 55 §:n 2 momentin sekä hallintolain (434/2003) 56 §:n 2 momentin nojalla ilmoitettava tämän päätöksen tiedoksisaannista valituksen muille allekirjoittajille. Ilmoittamisen laiminlyönnistä tai sen viivästyttämisestä voi ilmoitusvelvolliselle hallintolain 68 §:n 1 momentin nojalla seurata korvausvelvollisuus.

Tiedoksi

Sisäministeriö

Puolustusministeriö

Valtiovarainministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Ympäristöministeriön päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Siltä osin, kun ympäristöministeriö on jättänyt maakuntakaavan vahvistamatta, muulla kuin maakunnan liitolla tai kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta (maankäyttö- ja rakennuslain 191 § 4 momentti). Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Valituksen tulee olla perillä virka-aikana eli viimeistään klo 16.15. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ympäristöministeriön päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiamiehen valtakirja, mikäli valituksen on laatinut valittajan valtuuttama asiamies
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo toimitettu viranomaiselle.

Valituksen toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, toimittaa lähtin välityksellä tai sähköpostilla. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakijalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa tuomioistuinten ja oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) mukaisesti oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruus on 244 euroa (valtioneuvoston asetus 1058/2013). Edellä mainitussa laissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki
puhelinvaihe: 029 56 40200
telekopio: 029 56 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Jos maksuvelvollinen katsoo, että maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, hän voi vaatia siihen oikaisua ympäristöministeriöltä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristöministeriölle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä. Maksun määrittäminen tapahtuu päätöksen antopäivänä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite
- vaatimus maksun muuttamiseksi
- oikaisuvaatimuksen perustelut

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän tai oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määrittämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Ympäristöministeriö

postiosoite:	PL 35, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamon käyntiosoite:	Aleksanterinkatu 7, Helsinki
puhelinvaihe:	02952 50300
telekopio:	(09) 1603 9320
sähköpostiosoite:	kirjaamo.ym@ymparisto.fi